

Α.Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΥΡΩ – ΔΟΛΑΡΙΟ, ΕΥΡΩ – ΓΙΕΝ:

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΤΟΥΣ

Η ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΣΟΥΓΚΟΥΖΙΔΟΥ ΒΕΡΟΝΙΚΑ

Α.Μ. (296/09)

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΡΙΝΑ ΣΥΡΠΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	6
1.1 Η Οικονομία πριν από το νόμισμα ή από τον αντιπραγματισμό στα νομίσματα	6
1.2 Χρήμα	7
1.3 Κανόνας Χρυσού	10
1.4 Κανόνας Χρυσού – Συναλλάγματος	11
1.5 Συνάλλαγμα και αγορά συναλλάγματος	12
1.6 Ονομαστική και Πραγματική Συναλλαγματική Ισοτιμία	13
1.7 Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	16
1.8 Διεθνής Οικονομία	17
1.9 Παγκοσμιοποίηση και Οικονομία	18
2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩ	19
2.1 Σύσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	19
2.2 Το ευρώ στον κόσμο	22
2.3 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση	24
2.4 Τα βασικά Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα	25
2.5 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	27
3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ €/Ψ	28
3.1 Η ιστορία του δολαρίου	28
3.2 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, 2002 – 2011	33
3.3 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, ανά έτος	36

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΓΙΕΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ€/¥	57
4.1 Ιαπωνία και γιεν	57
4.2 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν, 2002 – 2011	59
4.3 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν, ανά έτος	62
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	80
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	84

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ισχυρότερα νομίσματα στην παγκόσμια οικονομία είναι:

EUR - Ευρώ

USA - Δολάριο ΗΠΑ

JPY - Γιέν Ιαπωνίας

GBR - Στερλίνα Μ. Βρετανίας

CHF - Φράγκο Ελβετίας

Η παρούσα εργασία αναφέρεται σε τρία από τα ισχυρότερα νομίσματα που κυριαρχούν στην παγκόσμια αγορά και ποιο συγκεκριμένα, στο ευρώ, στο δολάριο και στο γιέν.

Ειδικότερα, εξετάζονται οι συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ - δολαρίου και ευρώ - γιέν. Η συναλλαγματική ισοτιμία είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την οικονομία καθώς η συμπεριφορά της επηρεάζει τον πληθωρισμό, το επίπεδο τιμών, τις επενδύσεις καθώς και την γενικότερη πολιτική που ακολουθεί μια χώρα.

Θα περιγράψουμε τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και την σχετική ισχύ τριών από τα νομίσματα που κυριαρχούν στην παγκόσμια αγορά. Αφορμή για την εκπόνηση της εργασίας, στάθηκε η συμπλήρωση 12 χρόνων από την καθιέρωση του ευρώ ως κοινό νόμισμα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη μελέτη να αναφέρεται στην δεκαετία 2002-2011.

Θα μιλήσουμε για την προέλευση, την ιστορία και την ισοτιμία τους. Θα παραθέσουμε στατιστικά δεδομένα και θα αναλύσουμε οτιδήποτε θεωρηθεί αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του αναγνώστη.

Στο 1^ο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε κάποιες βασικές έννοιες για το χρήμα και το ρόλο του στην Οικονομία όπως επίσης και για το συνάλλαγμα το ισοζύγιο

τρεχουσών συναλλαγών, την διεθνοποίηση και την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.

Στο 2^ο κεφάλαιο αρχικά θα μιλήσουμε για την σύσταση της Ευρωπαϊκή Ένωσης, την σκοπιμότητα του ευρώ και τη σημασία του στον κόσμο. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στην Οικονομική Νομισματική Ένωση (ONE) και τα βασικά θεσμικά όργανα της Ε.Ε. Θα ολοκληρώσουμε το κεφάλαιο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όπου θα αναφερθούμε στην ίδρυση τις προδιαγραφές τα βασικά καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της ΕΚΤ.

Στο 3^ο κεφάλαιο θα μιλήσουμε για την ιστορία του δολαρίου, θα αναλύσουμε τα εμφανή και τα διακριτά σύμβολα του χαρτονομίσματος, καθώς και τις φράσεις που αναγράφονται πάνω σε αυτό. Στη συνέχεια, θα παρουσιάσουμε τον πίνακα συναλλαγματικών ισοτιμιών ευρώ - δολαρίου και θα αναλύσουμε τα στατιστικά δεδομένα.

Στο 4^ο κεφάλαιο θα ξεκινήσουμε με μια αναφορά στην οικονομία και την ανάπτυξη της Ιαπωνίας όπως και στο σύμβολο και το νόμισμα της χώρας. Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε τις συναλλαγματικές ισοτιμίες Ευρώ-Γιέν περιόδου μέσα από τον πίνακα συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Τέλος ακολουθούν τα συμπεράσματα όπου τονίζουμε τους λόγους που ένα νόμισμα ανατιμάτε ή υποτιμάται έναντι του άλλου καθώς και μία συνοπτική παρουσία σε διαγράμματα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση αυτής της εργασίας που αποτελεί το τελευταίο κομμάτι των σπουδών μου θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου που με στήριζε όλα αυτά τα χρόνια και την επιβλέπων καθηγήτρια μου την κ. Μαρίνα Σύρπη για την ανταπόκριση και την επίβλεψη σε αυτήν την προσπάθεια μου. Η συμβολή της στην ολοκλήρωση της Πτυχιακής μου εργασίας ήταν σημαντική καθώς με την πείρα και τις γνώσεις με καθοδήγησε σωστά προκειμένου να φέρω το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Η Οικονομία πριν από το νόμισμα ή από τον αντιπραγματισμό στα νομίσματα.

Πρώτο μέλημα του ανθρώπου ήταν η εξεύρεση αγαθών για την επιβίωσή του. Οι πρώτες κοινωνίες στηρίζονταν στην αυτονομία της παραγωγής. Αρχαίοι συγγραφείς και φιλόσοφοι θεωρούν ευτυχή τον άνθρωπο που παράγει μόνος του ότι χρειάζεται. Η έννοια της οικονομίας ήταν συνώνυμη με αυτήν του οίκου και σκοπός μιας πόλης ήταν η αυτάρκεια (Αριστοτέλης). Με την πάροδο των ετών ο άνθρωπος συνειδητοποίησε πως ο καταμερισμός της εργασίας ήταν πιο αποδοτικός, καθώς παραγόταν πλεόνασμα που μπορούσε να ανταλλαχθεί με άλλα προϊόντα. Έτσι γεννήθηκε το εμπόριο. Στην αρχή γινόταν με ανταλλαγή προϊόντων «αντιπραγματισμός» πράγμα αντί πράγματος. Η αξία ενός προϊόντος καθοριζόταν από τη χρησιμότητα και τη σπανιότητά του.

Το σύστημα αυτό είχε πολλά μειονεκτήματα γιατί έπρεπε οι συναλλασσόμενοι να έχουν κάποιο προϊόν που να ήταν χρήσιμο για τον άλλο και η αξία του να ήταν αντίστοιχη με αυτό που τους προσφερόταν. Επειδή όμως ο αντιπραγματισμός παρουσίαζε σημαντικά μειονεκτήματα όπως:

- να προσφέρει ο ένας ότι χρειάζεται ο άλλος
- να προσφέρει ο ένας τις επιθυμητές ποσότητες που χρειάζεται ο άλλος και
- να είναι ίσης αξίας.

Έπρεπε να αναζητηθεί ένα νέο μέσο ανταλλαγής το οποίο να είναι αναλλοίωτο στο χρόνο, εύχρηστο και με σταθερή αξία. Το μέσο αυτό δεν ήταν άλλο από τα μέταλλα.

Τα μέταλλα είχαν σημαντικά πλεονεκτήματα:

- μεταφέρονταν εύκολα
- υπήρχε η δυνατότητα να διαιρεθούν σε κομμάτια μικρότερης αξίας
- και, κυρίως, δεν φθειρόνταν με την πάροδο του χρόνου.

Τα μέταλλα της νομισματικής περιόδου που χρησιμοποιήθηκαν για τις συναλλαγές ήταν ακατέργαστα κομμάτια, δηλαδή χαλκού ή σιδήρου που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είχαν κάποιο αποτύπωμα, σαν προσθήκη των κατόχων τους. Τα πρώτα αυτά μέταλλα ζυγίζονταν κάθε φορά που χρειαζόταν να γίνει μια συναλλαγή για να επιβεβαιωθεί το βάρος τους και να καθοριστεί έτσι η ανταλλακτική αξία τους. Αργότερα άρχισαν να σφραγίζονται και η σφραγίδα αυτή ήταν η εγγύηση της εκδίδουσας αρχής.

1.2 Χρήμα

Χρήμα είναι το σύνολο των οικονομικών αξιών που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και την αποπληρωμή δανείων. [1]

Ανεξάρτητα από τη μορφή που έχει, ένα ανταλλακτικό μέσο, παίζει το ρόλο του χρήματος όταν γίνεται αποδεκτό από όλα τα μέλη μιας κοινωνίας και μπορεί να ανταλλαχθεί με οποιοδήποτε αγαθό ή υπηρεσία.

Συνήθως το χρήμα είναι εύκολα αναγνωρίσιμο και μεταφερό, στις σύγχρονες δε κοινωνίες καθορίζεται από το κράτος ως υποχρεωτικά δεκτό για την εξόφληση οφειλών και αποτελεί βασική προϋπόθεση για την διεξαγωγή των συναλλαγών. [8]

Με πιο απλά λόγια χρήμα είναι οτιδήποτε γίνεται αποδεκτό ως μέσο συναλλαγής από τα άτομα μιας κοινωνίας.

Μορφές του Χρήματος

Η φύση των αγαθών που λειτούργησαν ως χρήμα έχει μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου. Φαίνεται ότι η επιλογή των αγαθών που λειτούργησαν ως χρήμα βασιζόταν στο γεγονός ότι μπορούσαν να αποθηκεύονται ή να μεταφέρονται εύκολα, είχαν υψηλή αξία αλλά χαμηλό αναλογικά βάρος, και ήταν ανθεκτικά στο χρόνο. Αυτά τα ευρέως επιθυμητά αγαθά μπορούσαν να ανταλλάσσονται εύκολα, με αποτέλεσμα να γίνονται αποδεκτά ως χρήμα.

Η εξέλιξη του χρήματος λοιπόν εξαρτάται από μια σειρά παραγόντων, όπως η σχετική σημασία του εμπορίου και το επίπεδο ανάπτυξης της οικονομίας.

Το χρήμα διακρίνεται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- 1) Περιεκτικό.** Πρόκειται για το εμπορευματικό ή περιεκτικό χρήμα ή χρήμα αγαθό. Είναι το χρήμα που, στις λειτουργίες του, έχει αξία ίση με την εμπορευματική του αξία π.χ. ζώα, χρυσός.
- 2) Παραστατικό.** Είναι το χρήμα του οποίου η αναγραφόμενη αξία αντιστοιχεί σε αξία μεγαλύτερη από την αξία του υλικού που το αποτελεί π.χ. χαρτονομίσματα, κέρματα.
- 3) Ψευδοπεριεκτικό.** Με τον όρο ψευδοπεριεκτικό ή αντιπροσωπευτικό χρήμα εννοούμε τίτλους κατοχής, αποδεικτικά δικαιώματα, ή αξιόγραφα, μη οπισθογραφήσιμα, που η έκδοση τους γινόταν στον κομιστή. Ως αξιόγραφο, χαρακτηρίζεται συγκεκριμένο έγγραφο, στο οποίο ενσωματώνεται κάποιο δικαίωμα, που η ενάσκηση και η μεταβίβασή του είναι αδύνατη χωρίς την κατοχή αυτού του εγγράφου. Στον τίτλο έγγραφε ότι ο κομιστής του είχε δικαίωμα να παρουσιασθεί στον εκδότη του τίτλου και να εισπράξει την αναγραφόμενη αξία.
Το ψευδοπεριεκτικό χρήμα δεν είχε καμία εμπορευματική αξία, αντιπροσώπευε αξία και ήταν μετατρέψιμο αμέσως και πλήρως σε περιεκτικό χρήμα, δηλαδή δεν χρειαζόταν ούτε χρόνος και ούτε είχε κάποιο κόστος η μετατροπή του αυτή.

Στη σημερινή εποχή χρησιμοποιούμε κυρίως το παραστατικό χρήμα που έχει τις εξής μορφές:

1) Κέρματα και Χαρτονομίσματα.

Νόμισμα (ή κέρμα) είναι ένα κομμάτι από σκληρό υλικό, συνήθως μέταλλο, που πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές όπως:

- έχει τυποποιημένες διαστάσεις, βάρος και ποιότητα υλικού
- είναι τυπωμένη πάνω σε αυτό η αρχή που το παράγει
- εκδίδεται σε μεγάλες ποσότητες και χρησιμοποιείται ευρέως στις συναλλαγές.

Τα χαρτονομίσματα ή τα τραπεζογραμμάτια αποτελούν παραδείγματα παραστατικού χρήματος. Η έκδοσή τους γίνεται είτε από το κράτος είτε από την Εκδοτική τράπεζα. Σε αντίθεση με τα μεταλλικά νομίσματα (περιεκτικό χρήμα) η αξία του δεν πηγάζει από το υλικό κατασκευής του αλλά από τη φερεγγυότητα του εκδότη του. Η κυκλοφορία τους είναι υποχρεωτική, δηλαδή οι συναλλασσόμενοι είναι υποχρεωμένοι να αποδέχονται το χαρτονόμισμα στις συναλλαγές τους. Η σημαντικότερη διαφορά των σύγχρονων χαρτονομισμάτων από τα χάρτινα αξιόγραφα (ψευδοπεριεκτικό χρήμα), που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν, είναι ότι τα δεύτερα μπορούσαν να εξαργυρωθούν για μια τυποποιημένη ποσότητα χρυσού ή αργύρου. Το πρώτο χαρτονόμισμα στην Ελλάδα εκδόθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια μέσω της χρηματιστηριακής τράπεζας.

Τα κέρματα μαζί με τα χαρτονομίσματα αποτελούν την πιο συνηθισμένη μορφή χρήματος στις σύγχρονες κοινωνίες.

2) Οι πιστωτικές κάρτες.

Είναι το λεγόμενο «πλαστικό χρήμα», που εκδίδεται από μια τράπεζα, παρέχει στον κάτοχο της ένα πιστωτικό όριο για πραγματοποίηση αγορών καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών. Αποτελεί σύγχρονο και διαδεδομένο τρόπο συναλλαγών και χρησιμοποιούνται ευρέως σε πολλά καταστήματα.

Τα τελευταία χρόνια η ευρεία διάδοση των πιστωτικών καρτών και ο τραπεζικός ανταγωνισμός, έχουν οδηγήσει σε μια συνεχή επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διευρύνοντας έτσι την κλασική λειτουργία της κάρτας ως μέσου πληρωμών. Έτσι, προστέθηκαν ασφαλιστικές καλύψεις (ταξιδιωτική ασφάλιση,

ιατρική και νομική βοήθεια), εκπτώσεις και επιστροφές για τις αγορές μέσω καρτών και άλλα.

3) Το πιστωτικό χρήμα

Παίρνει δύο μορφές

- **Επιταγή:** Είναι μια εντολή προς την τράπεζα να πληρώσει, στον κομιστή της επιταγής (δικαιούχο), ένα καθορισμένο ποσό «σε διαταγή» ενός ορισμένου προσώπου. Το ποσό πρέπει να είναι ήδη κατατεθειμένο στο λογαριασμό του εκδότη της επιταγής στην τράπεζα, αλλιώς ο εκδότης της επιταγής θα αντιμετωπίσει κυρώσεις (ακάλυπτη επιταγή). Η επιταγή εξομοιώνεται προς τη συναλλαγματική, αλλά διακρίνεται από αυτή, γιατί, ενώ η συναλλαγματική είναι ένα πιστωτικό όργανο που επιτρέπει την πραγματοποίηση εμπορικών πράξεων με αναβολή της πληρωμής, η τραπεζική επιταγή είναι μέσο άμεσης πληρωμής και χρησιμοποιείται ως υποκατάστατο του χρήματος.
- **Συναλλαγματική.** Είναι νόμιμο έγγραφο και δίνει εντολή πληρωμής ορισμένου χρηματικού ποσού, σε ορισμένο τόπο και χρόνο και σε ορισμένο δικαιούχο. Είναι ουσιαστικά μια υπόσχεση πληρωμής στο μέλλον. Ο αγοραστής – οφειλέτης υπόσχεται ότι θα πληρώσει στον πωλητή – δικαιούχο το ποσό που αναγράφεται στη συναλλαγματική στην ημερομηνία που αναγράφεται επίσης στη συναλλαγματική. [9]

1.3 Κανόνας χρυσού

Από την εισαγωγή του υποχρεωτικού νομίσματος πριν από δύο αιώνες περίπου, το νομισματικό σύστημα έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές. Το χάρτινο νόμισμα είχε – και εξακολουθεί να έχει – ισχύ νόμιμου χρήματος αποκλειστικά βάσει πράξης της αρμόδιας αρχής. Εκδιδόταν σε καθορισμένες μονάδες του εθνικού νομίσματος και είχε ρητώς καθορισμένη ονομαστική αξία. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, τα κράτη - έθνη διατηρούσαν αποθέματα χρυσού στις κεντρικές τους τράπεζες ώστε να διασφαλίζουν την αξιοπιστία του νομίσματός τους – ένα σύστημα που είναι γνωστό ως **κανόνας χρυσού**. Τα νομίσματα υπό μορφή κερμάτων και χαρτονομισμάτων ήταν μετατρέψιμα σε χρυσό με καθορισμένη ισοτιμία. Το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η

πρώτη χώρα που θέσπισε στην ουσία κανόνα χρυσού το 1816. Μάλιστα, η συναλλαγματική ισοτιμία λίρας - χρυσού καθορίστηκε από τον Ισαάκ Νεύτωνα το 1717 στις 3,811 λίρες Αγγλίας ανά ουγγιά.

Με την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου πολλές χώρες άρχισαν να τυπώνουν ολοένα και περισσότερα χαρτονομίσματα, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τις δαπάνες του πολέμου. Στη Γερμανία, για παράδειγμα, ο αριθμός των χαρτονομισμάτων που εκδόθηκαν από τη Reichsbank εκτινάχθηκε από τα 2.593 εκατομμύρια το 1913 σε συνολικά 92.844.720,7 δισεκατομμύρια στις 18 Νοεμβρίου 1923. Αυτό οδήγησε τελικά σε υπερπληθωρισμό. Οι περισσότερες χώρες ανέστειλαν τη δυνατότητα μετατροπής των νομισμάτων τους σε χρυσό, καθώς η αυξημένη ποσότητα του χρήματος σε κυκλοφορία δεν ισοσταθμιζόταν πλέον από τα εθνικά αποθέματα χρυσού.

1.4 Κανόνας χρυσού - συναλλάγματος

Το 1913 ο βρετανικός κανόνας χρυσού κατέρρευσε. Στη διεθνή διάσκεψη του Μπρέτον Γουντς, στο Νιου Χάμσαϊρ το 1944 επανεμφανίστηκε στο προσκήνιο.

Σε αυτή τη διάσκεψη καθιερώθηκε ένας αναθεωρημένος κανόνας χρυσού: τα εθνικά νομίσματα των κυριότερων οικονομικών δυνάμεων προσδέθηκαν έναντι σταθερής ισοτιμίας στο δολάριο, το οποίο ήταν μετατρέψιμο σε χρυσό με καθορισμένη ισοτιμία 35 δολάρια ανά ουγγιά. Το νομισματικό σύστημα του Μπρέτον Γουντς, ενίοτε, ονομάζεται κανόνας χρυσού-συναλλάγματος.

Το 1971 κατέρρευσε το νομισματικό σύστημα του Μπρέτον Γουντς και έκτοτε τα νομίσματα των κυριότερων οικονομιών έχουν παραμείνει αμιγώς υποχρεωτικά νομίσματα. Επιπλέον, οι περισσότερες χώρες έχουν επιτρέψει τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων τους.

Η εξέλιξη του χρήματος δεν έχει σταματήσει. Στις μέρες μας έχουν δημιουργηθεί διάφορες μορφές άυλου χρήματος, όπως το λεγόμενο «ηλεκτρονικό χρήμα», ή ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών που πρωτοεμφανίστηκαν στη δεκαετία του '90. Αυτό το είδος χρήματος δίνει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσης αγορών και υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου ή μέσω άλλων ηλεκτρονικών μέσων. Όταν ο πωλητής λάβει την έγκριση του αγοραστή για τη διενέργεια της συναλλαγής, επικοινωνεί με την

τράπεζα έκδοσης η οποία στη συνέχεια του μεταφέρει το ποσό. Στην Ευρώπη υπάρχουν διάφορα συστήματα ηλεκτρονικού χρήματος που λειτουργούν με τη χρήση καρτών, η διαχείριση των οποίων συνήθως ασκείται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. [1]

1.5 Συναλλάγμα και αγορά συναλλάγματος

Η αγορά συναλλάγματος με τη μορφή που τη γνωρίζουμε σήμερα δημιουργήθηκε με την κατάργηση της συνθήκης του Bretton Woods το 1971, όπως προαναφέραμε. Η συνθήκη αυτή δημιουργήθηκε το 1944 με σκοπό να επιβάλλει παγκόσμια οικονομική και νομισματική σταθερότητα εμποδίζοντας παράλληλα την ελεύθερη κίνηση συναλλάγματος από ένα κράτος σε άλλο.

Αποτελέσματα αυτής ήταν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και ο κανόνας του χρυσού. Αυτός προέβλεπε οι χώρες να έχουν την υποχρέωση να διατηρούν μια σταθερή ισοτιμία με το χρυσό - /+ 1% (χωρίς να υποστηρίζεται όμως μετατρεψιμότητα) και το δολάριο ήταν η μοναδική ισοτιμία που όχι μόνο είχε σταθερή αξία με το χρυσό (1 ουγκιά χρυσού /35 δολάρια) αλλά και η Αμερικανική κυβέρνηση εγγυόταν την μετατρεψιμότητα αυτού σε χρυσό.

Το δολάριο καθιερώθηκε έτσι ως παρεμβατικό νόμισμα το οποίο χρησιμοποιούσαν οι άλλες χώρες σαν δείκτη και το οποίο αγόραζαν ή πουλούσαν στην προσπάθειά τους να διατηρήσουν σταθερή ισοτιμία με το χρυσό.

Η αύξηση του διεθνούς εμπορίου και η ανάπτυξη που ακολούθησε μετά το τέλος του 2ου Παγκοσμίου πολέμου έκαναν αναγκαία την αύξηση διακίνησης συναλλάγματος και κατέστησε αδύνατη τη διατήρηση των ισοτιμιών μεταξύ νομισμάτων συνεπώς και τη διατήρηση της συνθήκης του Bretton Woods. [10]

Έτσι, δυνάμεις προσφοράς και ζήτησης ήρθαν να ρυθμίσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες η διαπραγμάτευση των οποίων σήμερα ξεπερνάει τα 3 τρις δολάρια σε τζίρο καθημερινά.

Την αγορά συναλλάγματος αποτελούν:

- Κεντρικές τράπεζες
- Εμπορικές τράπεζες (μεσολαβητές)

Συνάλλαγμα

Κάθε χώρα έχει το δικό της νόμισμα που είναι γενικά αποδεκτό στις συναλλαγές μεταξύ των πολιτών. Στο διεθνές εμπόριο όμως, οι συναλλαγές γίνονται μεταξύ πολιτών διαφορετικών χωρών που χρησιμοποιούν διαφορετικά νομίσματα. Για παράδειγμα, ο Έλληνας που εξάγει ένα προϊόν στις ΗΠΑ πληρώνεται σε € ενώ την ίδια στιγμή ο Αμερικάνος το αγοράζει σε \$. Συνεπώς, δημιουργείται η ανάγκη μετατροπής των ξένων νομισμάτων σε ΕΥΡΩ και των ΕΥΡΩ σε ξένα νομίσματα που γίνεται μέσω του τραπεζικού συστήματος. Στην ουσία πρόκειται για μια αγορά στην οποία προσφέρονται και ζητούνται ξένα νομίσματα, δηλ. πρόκειται για αγορά συναλλάγματος.

Συνάλλαγμα είναι το σύνολο των ξένων μέσων πληρωμής, όπως είναι τα ξένα νομίσματα, επιταγές, συναλλαγματικές, κλπ. Για παράδειγμα, για την Ελλάδα συνάλλαγμα είναι το αμερικανικό δολάριο \$, το ιαπωνικό γιεν ¥, και η Αγγλική Λίρα £. [3]

Ποιοί προσφέρουν και ποιοι ζητούν συνάλλαγμα

Η προσφορά συναλλάγματος προέρχεται από αυτούς που ΖΗΤΟΥΝ να αγοράσουν ΕΛΛΗΝΙΚΑ προϊόντα και οι οποίοι πληρώνουν στο νόμισμα της χώρας τους. Ενώ η ζήτηση συναλλάγματος προέρχεται από όσους ΖΗΤΟΥΝ να αγοράσουν ΞΕΝΑ προϊόντα και πληρώνουν στο νόμισμα της χώρας προέλευσης του προϊόντος.

1.6 Ονομαστική και Πραγματική Συναλλαγματική Ισοτιμία

Μεταξύ των διαφόρων ειδών της ισοτιμίας, από τα πλέον σημαντικά είναι η ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία και η και η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία, καθώς ο ρόλος τους στη διαμόρφωση των διεθνών τιμών είναι καθοριστικός.

Συναλλαγματική ισοτιμία

Συναλλαγματική ισοτιμία είναι (exchange rate) είναι η σχετική τιμή δύο νομισμάτων που ανταλλάσσονται στην αγορά συναλλάγματος. [3]

Ονομαστική Συναλλαγματική Ισοτιμία

Ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία (nominal exchange rate) είναι η τιμή στην οποία κάποιος μπορεί να ανταλλάξει το νόμισμα μιας χώρας με το νόμισμα μιας άλλης. [4]

Τρόποι Υπολογισμού της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας

Στην πραγματικότητα, ανάμεσα στην συναλλαγματική και στην ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία δεν υπάρχει διαφορά. Και οι δύο μας παραπέμπουν στο γεγονός ότι όταν μιλάμε για ισοτιμία, δεν μιλάμε για τίποτα άλλο παρά για τον λόγο των τιμών δύο νομισμάτων. Από εδώ και πέρα θα χρησιμοποιούμε μόνο τον όρο συναλλαγματική ισοτιμία, καθώς αυτός αναγράφεται στα δελτία αναφοράς της ΕΚΤ και των τραπεζών στην Ελλάδα.

Η συναλλαγματική ισοτιμία (Σ.Ι.) μπορεί να αποδοθεί με δύο τρόπους:

$$\Sigma. \text{ I.} = \frac{\text{ΤΙΜΗ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ}}{\text{ΤΙΜΗ ΞΕΝΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ}} \quad (1)$$

είτε

$$\Sigma. \text{ I.} = \frac{\text{ΤΙΜΗ ΞΕΝΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ}}{\text{ΤΙΜΗ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ}} \quad (2)$$

Στην πρώτη περίπτωση μιλάμε για **άμεση αναφορά (direct quotation)** [8] και λόγος (1) εκφράζει το πλήθος των μονάδων του ξένου νομίσματος που αντιστοιχούν σε 1 μονάδα εγχώριου νομίσματος.

Στη δεύτερη περίπτωση μιλάμε για **έμμεση αναφορά (indirect quotation)** [8], και ο λόγος (2) εκφράζει το πλήθος των μονάδων του εγχώριου νομίσματος που αντιστοιχούν σε 1 μονάδα ξένου νομίσματος.

Στην παρούσα εργασία θα χρησιμοποιήσουμε την άμεση αναφορά, καθώς αυτός είναι ο συνήθης τρόπος παρουσίασης των δελτίων συναλλαγματικών ισοτιμιών από τις τράπεζες σε κάθε κράτος.

Συμβολισμοί – Ερμηνείες

Θα συμβολίζουμε τις άμεσες συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου ($\text{€}/\text{\$}$) και ευρώ – γιεν ($\text{€}/\text{¥}$) με $S = \dots\dots$, και θα χρησιμοποιούμε απλώς τη λέξη ισοτιμία.

Έτσι, λέγοντας ότι η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου (ή $\text{€}/\text{\$}$) είναι $S = 1,368$, θα σημαίνει ότι 1 € ανταλλάσσεται με 1,368 \$.

Με άλλα λόγια, χρειαζόμαστε 1,368 \$ για να αγοράσουμε 1 € (το κόστος συναλλαγής είναι 1,368 δολάρια ανά ευρώ)

Παρόμοια, λέγοντας ότι η ισοτιμία ευρώ – γιεν ($\text{€}/\text{¥}$) είναι $S = 138,92$, θα σημαίνει ότι 1 € ανταλλάσσεται με 138,92 ¥.

Με άλλα λόγια, χρειαζόμαστε 138,92 ¥ για να αγοράσουμε 1 € (το κόστος συναλλαγής είναι 138,92 γιεν ανά ευρώ)

Παρόμοιοι συμβολισμοί και ερμηνείες, ισχύουν και για την έμμεση ισοτιμία που είναι ο αντίστροφος λόγος της άμεσης.

Τότε παίρνουμε τις ισοτιμίες δολαρίου – ευρώ ($\text{\$/€}$), γιεν – ευρώ (¥/€), κ.ο.κ.

Ανατίμηση – Υποτίμηση

Αύξηση της ισοτιμίας ευρώ – ξένου νομίσματος, σημαίνει ότι τώρα κάποιος χρειάζεται περισσότερες από πριν μονάδες ξένου νομίσματος για να αγοράσει 1 €
Λέμε τότε ότι **το ευρώ ανατιμάται έναντι του ξένου νομίσματος**. Ισοδύναμα, λέμε ότι το ξένο νόμισμα υποτιμάται έναντι του ευρώ.

Μείωση της ισοτιμίας ευρώ – ξένου νομίσματος, σημαίνει ότι τώρα κάποιος χρειάζεται λιγότερες από πριν μονάδες ξένου νομίσματος για να αγοράσει 1 € Λέμε

τότε ότι **το ευρώ υποτιμάται έναντι του ξένου νομίσματος**. Ισοδύναμα, λέμε ότι το ξένο νόμισμα ανατιμάται έναντι του ευρώ.

Πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία

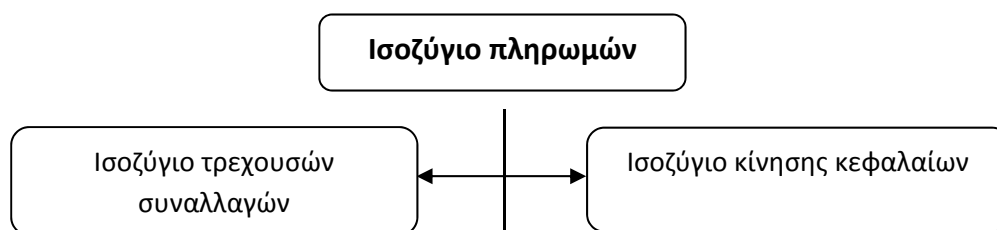
Πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία είναι η τιμή στην οποία κάποιος μπορεί να ανταλλάξει αγαθά και υπηρεσίες μιας χώρας με αγαθά και υπηρεσίες μιας άλλης χώρας. Επιτρέπει συγκρίσεις των τιμών εγχώριων προϊόντων και εισαγόμενων προϊόντων στην εγχώρια αγορά. Στην ουσία είναι η τιμή των αγαθών σε δύο χώρες εκφρασμένη σε κοινό νόμισμα. Αποτελεί μέτρο για την ανταγωνιστικότητα ενός κράτους. Οι διακυμάνσεις στην πραγματική ισοτιμία επιδρούν στη κατανομή των παραγωγικών πόρων και του πλούτου. Η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία εξαρτάται από την ονομαστική και τις εγχώριες και ξένες τιμές. [4]

Μαθηματικά, ορίζεται ως :

$$\text{Π. Σ. Ι} = \frac{\text{Ονομαστική Συναλλαγματική Ισοτιμία} \times \text{Εγχώρια Τιμή}}{\text{Τιμή Εξωτερικού}}$$

1.7 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

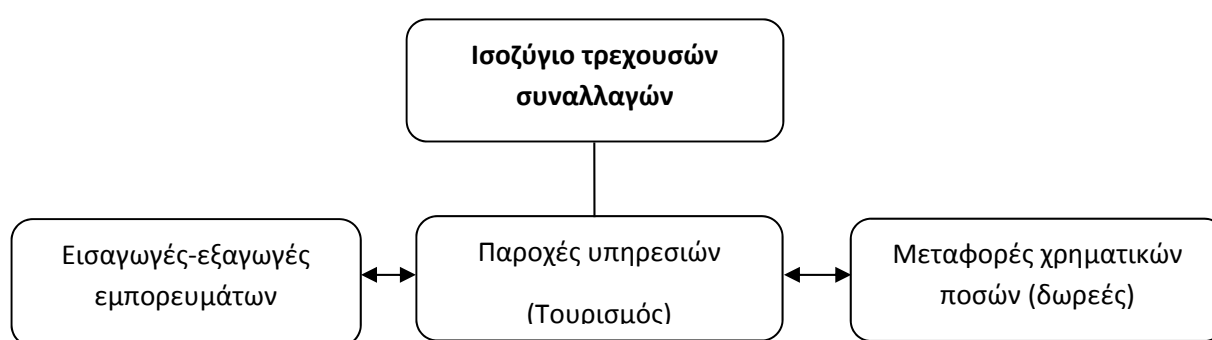
Ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της συναλλαγματικής ισοτιμίας είναι το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μαζί με το ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίου αποτελεί την διακλάδωση του ισοζυγίου πληρωμών. Το ισοζύγιο πληρωμών είναι ένας λογαριασμός όπου καταγράφονται οι συναλλαγές μιας χώρας με όλες τις άλλες χώρες για μια χρονική περίοδο, συνήθως ένα έτος.

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών καταγράφει **(α)** τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων, **(β)** τις παροχές υπηρεσιών, π.χ. τουρισμός, ασφάλειες, κλπ.

(γ) μεταφορές χρηματικών ποσών, όπως τα μεταναστευτικά εμβάσματα, δωρεές, επιδοτήσεις, κλπ.

Το ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίου καταγράφει τις μεταφορές χρηματικών κεφαλαίων όπως π.χ. εισροές ή εκροές κεφαλαίων για επενδύσεις. Εάν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι θετικό τότε η χώρα παρουσιάζει πλεόνασμα, ενώ εάν είναι αρνητικό, έλλειμμα. Επίσης μέρος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αποτελεί το εμπορικό ισοζύγιο που καταγράφει τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων.[4]

1.8 Διεθνής οικονομία

Η έννοια της διεθνούς οικονομίας αντανακλά την αλληλεπίδραση και την αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών στις εμπορικές τους σχέσεις. Οποιαδήποτε χώρα ανεξάρτητα από τον βαθμό παραγωγής έχει ανάγκη να πραγματοποιεί εισαγωγές και εξαγωγές. Όλες οι χώρες ανταλλάσσουν εμπορεύματα και υπηρεσίες μεταξύ τους και από την στιγμή που υπάρχει αυτή η αλληλεπίδραση, ισχύει και η έννοια της διεθνούς οικονομίας. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η διακίνηση προϊόντων πραγματοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες ελεύθερης αγοράς. Τα κράτη μέλη της ΕΕ στις εμπορικές τους συναλλαγές δεν επιβαρύνονται με επιπλέον δασμούς. Οι εξαγωγικές σχέσεις που επικρατούν στην ΕΕ αλλά και σε όλο το κόσμο καθιστούν την οικονομία διεθνή παράγοντα στις σχέσεις μεταξύ των κρατών.

Άμεση επίδραση στις οικονομίες των κρατών προκαλεί η ύπαρξη διαφόρων νομισμάτων των χωρών ανά τον κόσμο. Το γεγονός και μόνο ότι εμπορεύονται νομίσματα και επηρεάζονται οι αξίες των εξαγόμενων αγαθών επιδρά άμεσα στις

οικονομίες των κρατών. Για να δώσουμε ένα παράδειγμα στην κατανόηση αυτού του μηχανισμού μπορούμε να συγκρίνουμε την εξαγωγική ικανότητα των Η.Π.Α. όταν το δολάριο είναι ασθενές έναντι του Ευρώ και όταν είναι ισχυρό. Όταν το δολάριο είναι ασθενές - υποτιμημένο κάνει τα εξαγόμενα προϊόντα περισσότερο ελκυστικά ενώ όταν το δολάριο είναι ισχυρό - ανατιμημένο αποθαρρύνει τις εξαγωγές και συνεπώς αυξάνει τις εισαγωγές.

1.9 Παγκοσμιοποίηση και οικονομία

Μέσα από την νέα εποχή της παγκοσμιοποίησης η οικονομία έχει αλλάξει πρόσωπο και έχει περιέλθει σε ένα πιο διευρυμένο πεδίο δράσης. Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές, τα χρηματιστήρια, οι αλληλεπιδράσεις των νομισμάτων και πολλά άλλα πεδία της οικονομίας επηρεάζονται πλέον όχι μόνο από τις τοπικές αγορές αλλά από τις παγκόσμιες. Αυτό έχει σαν συνέπεια να δημιουργούνται πολυεθνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε πολλά κράτη συγχρόνως.

Οι απόψεις για το κατά πόσο ωφελήθηκε η παγκόσμια οικονομία από τις τελευταίες αλλαγές δίστανται. Πολλοί εκφέρουν την γνώμη ότι πλέον οι αγορές έχουν γίνει αλληλοεξαρτημένες και μια πιθανή κατάρρευση μιας εκ των μεγάλων οικονομιών μπορεί να συμπαρασύρει και τις υπόλοιπες και έτσι να έχουμε αλυσιδωτές αντιδράσεις και ραγδαία κατάρρευση όλων των οικονομιών του πλανήτη.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩ

2.1 Σύσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το πολιτικό κλίμα ήταν πιο ώριμο από ποτέ για μια ενδεχόμενη ενοποίηση της Ευρώπης. Η ενότητα θεωρήθηκε από πολλούς ως η μοναδική διαφυγή από ακραίες μορφές εθνικισμού, που είχαν καταστρέψει την ήπειρο. Στις 7 Φεβρουαρίου 1992 υπογράφηκε η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, γνωστότερη ως Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η ισχύς της συνθήκης προβλεπόταν από την 1.1.1993. Ωστόσο, δύο δημοψηφίσματα της Δανίας, το πρώτο στις 2.6.1992, αρνητικό για την επικύρωση της Συνθήκης και το δεύτερο στις 18.5.1993, θετικό, καθώς και η καθυστέρηση επικύρωσης της Συνθήκης από τη Βουλή των Κοινοτήτων της Μ. Βρετανίας επέδρασαν ώστε να τεθεί σε ισχύ την 1.11.1993. [12]

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** (ΕΕ) είναι οικονομική και πολιτική ένωση είκοσι οκτώ ευρωπαϊκών κρατών που ιδρύθηκε επίσημα με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης του Μάαστριχτ την 1η Νοεμβρίου 1993. Την 1η Ιανουαρίου 1995 οι πρώτες τρεις χώρες Αυστρία, Φινλανδία και Σουηδία προσχώρησαν στην πρόσφατα ιδρυθείσα Ένωση. Η επόμενη τροποποιητική συνθήκη υπογράφηκε στο Άμστερνταμ το 1997 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαΐου 1999. Την ίδια χρονιά το ευρώ αντικατέστησε σε λογιστική μορφή τα εθνικά νομίσματα σε έντεκα κράτη μέλη, τη λεγόμενη ευρωζώνη. Το 2001 προσχώρησε σε αυτήν και η Ελλάδα. Την επόμενη χρονιά το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα κυκλοφόρησε και σε φυσική μορφή.

Εν όψη και της επικείμενης μεγαλύτερης διεύρυνσης στην ιστορία της ΕΕ, τα κράτη μέλη της υπέγραψαν νέα τροποποιητική συνθήκη, τη Συνθήκη της Νίκαιας (26.2.2001), που τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003 και δημιούργησε τις

προϋποθέσεις για την εύρυθμη λειτουργία των θεσμικών οργάνων της Ένωσης των 25. Την 1η Μαΐου 2004 δέκα νέες χώρες, οκτώ εκ των οποίων της Ανατολικής Ευρώπης, προσχώρησαν στην ΕΕ: Τσεχία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία.

Στις 29 Οκτωβρίου 2004 υπογράφηκε στη Ρώμη η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, που φιλοδοξούσε να αντικαταστήσει όλο το θεσμικό οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με μία απλούστερη και συνεκτικότερη δομή, δίνοντας στη νέα Ευρωπαϊκή Ένωση διευρυμένες αρμοδιότητες. Η συνθήκη δεν τέθηκε ποτέ σε ισχύ, ύστερα από την απόρριψη της επικύρωσής της το 2005 από το γαλλικό και ολλανδικό λαό σε δημοψηφίσματα. Μετά την εγκατάλειψη του "Συντάγματος της Ευρώπης", συμφωνήθηκε αφενός να διασωθούν και αφετέρου να τροποποιηθούν ορισμένα τμήματά του έτσι, ώστε μια νέα συνθήκη να τροποποιήσει τις ιδρυτικές συνθήκες, όπως παραδοσιακά μέχρι τότε συνηθιζόταν, χωρίς να τις αντικαταστήσει. Έτσι υπογράφηκε η Συνθήκη της Λισαβόνας (13.12.2007), που τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Παράλληλα, την 1η Ιανουαρίου 2007, η Βουλγαρία και η Ρουμανία έγιναν το 26^ο και το 27^ο κράτη μέλη της ΕΕ, ολοκληρώνοντας έτσι την πορεία διεύρυνσης προς ανατολάς, που ξεκίνησε το 1994 με την πρώτη αίτηση της Ουγγαρίας προς ένταξη.

Το 2007 το ευρώ υιοθετήθηκε από τη Σλοβενία, το 2008 από την Κύπρο και τη Μάλτα, ενώ το 2009 από τη Σλοβακία. Το 2011 η Εσθονία έγινε το 17^ο κράτος μέλος της ΕΕ που εισήλθε στην ευρωζώνη. Το 2012 η ΕΕ βραβεύτηκε με Νόμπελ Ειρήνης και την 1^η Ιουλίου 2013 η Κροατία έγινε το 28^ο κράτος μέλος της ΕΕ.

ΧΩΡΕΣ	ΕΤΟΣ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ	ΜΕΛΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ
Αυστρία	1995	1999
Βέλγιο	1952	1999
Βουλγαρία	2007	λεβ
Γαλλία	1952	1999
Γερμανία	1952	1999
Δανία	1973	δανική κορώνα
Ελλάδα	1981	2001
Εσθονία	2004	2011
Ηνωμένο Βασίλειο	1973	λίρα στερλίνα (£)
Ιρλανδία	1973	1999
Ισπανία	1986	1999
Ιταλία	1952	1999
Κάτω Χώρες	1952	1999
Κροατία	2013	κουνα
Κύπρος	2004	2008
Λεττονία	2004	λατς
Λιθουανία	2004	λιτας
Λουξεμβούργο	1952	1999
Μάλτα	2004	2008
Ουγγαρία	2004	φιορίνι
Πολωνία	2004	ζλότυ
Πορτογαλία	1986	1999
Ρουμανία	2007	ρουμανικό λεί
Σλοβακία	2004	2009
Σλοβενία	2004	2007
Σουηδία	1995	κορόνα
Τσεχική Δημοκρατία	2004	τσεχική κορόνα (Kč)
Φινλανδία	1995	1999

Πίνακας 1: Έτος προσχώρησης των χωρών στην Ε.Ε. και υιοθέτηση του ευρώ.

Σε αναμονή για την ένταξη στην ΕΕ είναι οι ακόλουθες πέντε χώρες:

1. Ισλανδία
2. Μαυροβούνιο
3. πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
4. Σερβία
5. Τουρκία

2.2 Το ευρώ στον κόσμο

Τα νομίσματα είναι τα μέσα συσσώρευσης, προστασίας και ανταλλαγής του πλούτου μεταξύ χωρών, οργανισμών και ατόμων και το ευρώ, ως παγκόσμιο νόμισμα, ανταποκρίνεται σ' αυτό το ρόλο σε παγκόσμια κλίμακα.

Από την εισαγωγή του ευρώ το 1999 είχε επιβάλει την παρουσία του ως σημαντικό διεθνές νόμισμα, καταλαμβάνοντας τη δεύτερη θέση μετά το δολάριο ΗΠΑ. Το ευρώ είναι το ενιαίο νόμισμα με το οποίο κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και ιδιώτες πραγματοποιούν και δέχονται πληρωμές για εμπορεύματα και υπηρεσίες στην ευρωζώνη. Παρόλο που δεν είναι το μόνο νόμισμα των χωρών της ευρωζώνης, έχει έντονη διεθνή παρουσία. Χρησιμοποιείται επίσης για τη δημιουργία και την αποθεματοποίηση πλούτου με τη μορφή επενδύσεων και αποταμιεύσεων. Ωστόσο, το μέγεθος, η σταθερότητα και η ευρωστία της οικονομίας της ευρωζώνης, της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες, κάνουν το ευρώ όλο και πιο ελκυστικό ακόμη και έξω από τα σύνορα της ΕΕ.

Η εκτεταμένη χρησιμοποίηση του ευρώ στο διεθνές χρηματοπιστωτικό και νομισματικό σύστημα μαρτυρά τη σημασία του στον κόσμο. Μερικοί τρόποι χρησιμοποίησης του είναι :

- Η έκδοση κρατικών και εταιρικών ομολόγων σε ευρώ ολοένα και περισσότερο σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο τέλος του 2006, το μερίδιο του ευρώ στις διεθνείς αγορές χρεωστικών τίτλων ανερχόταν στο ένα τρίτο, ενώ του δολαρίου ΗΠΑ στο 44%.
- Οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται διεθνώς συνάπτουν σημαντικά δάνεια σε ευρώ σε όλο τον κόσμο.

- Το ευρώ είναι το δεύτερο νόμισμα που χρησιμοποιείται στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος, συμμετέχοντας στο 40% περίπου των καθημερινών συναλλαγών.

Ο χαρακτήρας του ευρώ ως παγκόσμιου νομίσματος, σε συνδυασμό με το μέγεθος και το οικονομικό βάρος της ευρωζώνης, οδηγεί προεξάρχοντες διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς όπως το ΔΝΤ να αντιμετωπίζουν όλο και συχνότερα την οικονομία της ευρωζώνης ως μία ενότητα, με αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκτά ισχυρότερη φωνή στον κόσμο.

Σκοπιμότητα του ευρώ

Ένα κοινό νόμισμα προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα, όπως η κατάργηση των συναλλαγματικών διακυμάνσεων και των συναλλαγματικών προμηθειών. Επειδή το διασυνοριακό εμπόριο γίνεται ευκολότερο για τις επιχειρήσεις και η οικονομία είναι πιο σταθερή, επιτυγχάνεται ανάπτυξη και προσφέρονται περισσότερες επιλογές στους καταναλωτές. Ένα κοινό νόμισμα ενθαρρύνει επίσης τους ανθρώπους να ταξιδεύουν και να πραγματοποιούν αγορές σε άλλες χώρες. Σε παγκόσμιο επίπεδο, το ευρώ αυξάνει την επιρροή της ΕΕ, καθώς είναι το δεύτερο σημαντικότερο διεθνές νόμισμα μετά το δολάριο ΗΠΑ. [9]

Το ευρώ είναι ένα δυνατό νόμισμα για 17 χώρες

1999: Βέλγιο, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία και Φινλανδία

2001: Ελλάδα

2007: Σλοβενία

2008: Κύπρος, Μάλτα

2009: Σλοβακία

2011: Εσθονία

[12]

Ευρώ - ένα παγκόσμιο νόμισμα με πολλαπλά οφέλη

Τα τελευταία 10 χρόνια έχουν γίνει οι μεγαλύτερες ανακατατάξεις νομισμάτων στην ιστορία της ηπείρου, καθώς τα 17 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ χρησιμοποιούν πλέον το ευρώ ως επίσημο νόμισμα.

Το ευρώ χρησιμοποιείται πλέον καθημερινά από σχεδόν 330 εκατομμύρια ανθρώπους. Είναι το νόμισμα με το δεύτερο μεγαλύτερο αποθεματικό στον κόσμο, ενώ το 2006 ξεπέρασε το αμερικανικό δολάριο και έγινε το νόμισμα με τη μεγαλύτερη αξία χαρτονομισμάτων που βρίσκονται σε κυκλοφορία.

Πριν από το ευρώ, η ανάγκη μετατροπής των νομισμάτων δημιουργούσε επιπλέον κόστος, κινδύνους και έλλειψη διαφάνειας στις διασυνοριακές συναλλαγές. Με το ενιαίο νόμισμα, οι συναλλαγές στην ευρωζώνη είναι αποτελεσματικότερες από πλευράς κόστους και περικλείουν λιγότερους κινδύνους.

Η εισαγωγή του ευρώ το 2002 κατέστησε ακόμα πιο εύκολη τη σύγκριση των τιμών για τους καταναλωτές και τους έδωσε τη δυνατότητα να πραγματοποιούν τις αγορές τους σε διάφορες χώρες χωρίς να χρειάζονται συνάλλαγμα. Η δυνατότητα εύκολης σύγκρισης των τιμών ενθαρρύνει το διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις κάθε είδους, από μεμονωμένους καταναλωτές που αναζητούν προϊόντα χαμηλού κόστους, από επιχειρήσεις που αγοράζουν υπηρεσίες με την καλύτερη τιμή, καθώς και από μεγάλους θεσμικούς επενδυτές που επενδύουν αποτελεσματικότερα στην ευρωζώνη χωρίς τους κινδύνους που συνεπάγονται οι συναλλαγματικές διακυμάνσεις.

2.3 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) είναι μια συμφωνία ανάμεσα στα συμμετέχοντα Ευρωπαϊκά έθνη να μοιράζονται ένα κοινό νόμισμα, το ευρώ, και μια κοινή οικονομική πολιτική με προκαθορισμένους όρους δημοσιονομικής ευθύνης

Η υλοποίηση της ΟΝΕ πραγματοποιήθηκε σε τρία στάδια:

1^ο στάδιο (από την 1η Ιουλίου 1990 έως την 31η Δεκεμβρίου 1993): ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη - μέλη, ενίσχυση του συντονισμού

των οικονομικών πολιτικών και αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών

2^ο στάδιο (από την 1η Ιανουαρίου 1994 έως την 31η Δεκεμβρίου 1998): σύγκλιση των οικονομικών και νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών (για να διασφαλιστεί η σταθερότητα τιμών και η υγιής κατάσταση των δημόσιων οικονομικών) και δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ) καθώς και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) το 1998.

3^ο στάδιο (από την 1η Ιανουαρίου 1999): αμετάκλητος καθορισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών και εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος στις αγορές συναλλάγματος και στις ηλεκτρονικές πληρωμές. Εισαγωγή του Ευρώ σε φυσική μορφή.

Κατά την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ, έντεκα κράτη - μέλη υιοθέτησαν το Ευρώ ως ενιαίο νόμισμα. Δύο χρόνια αργότερα, προσχώρησε και η Ελλάδα. Τρία κράτη-μέλη δεν υιοθέτησαν το κοινό νόμισμα: το Ηνωμένο Βασίλειο η Δανία καθώς και η Σουηδία.

2.4 Τα βασικά Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα

Θεσμικά όργανα, συμβουλευτικά όργανα, χρηματοδοτικά όργανα, διοργανικές υπηρεσίες, οργανισμοί κ.λπ. αποτελούν τη δομή η οποία επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λειτουργεί. Στη βάση αυτής της δομής βρίσκεται το «θεσμικό τρίγωνο» το οποίο αποτελείται: (α) Από την *Επιτροπή* που εκπροσωπεί το γενικό συμφέρον των Κοινοτήτων

(β) το *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο* που εκπροσωπεί τους λαούς και (γ) το *Συμβούλιο* που εκπροσωπεί τα κράτη μέλη.

Αυτά τα τρία θεσμικά όργανα καθορίζουν τις πολιτικές και εκδίδουν τις νομοθετικές πράξεις που εφαρμόζονται σε όλη την ΕΕ.

Οι εξουσίες, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες αυτών των θεσμικών οργάνων, καθώς και οι κανόνες και οι διαδικασίες που τις διέπουν έχουν θεσπισθεί με τις συνθήκες.

Πιο αναλυτικά για το κάθε όργανο

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή Κομισιόν είναι ένα από τα κύρια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία εκπροσωπεί και προασπίζει τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της .Επίσης προτείνει στο Συμβούλιο κατευθύνσεις για την άσκηση της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής, παρακολουθεί τις επιδόσεις και εξασφαλίζει ότι οι χώρες της ΕΕ συμμορφώνονται με τις αποφάσεις και τις συστάσεις του Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δηλαδή οι ευρωβουλευτές, εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία κάθε 5 χρόνια, αποτελούν τη δημοκρατική φωνή των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου είναι :

- Να εξετάζει και να εγκρίνει την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.
- Να ασκεί μαζί με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη νομοθετική εξουσία.
- Να εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ.
- Να ασκεί δημοκρατικό έλεγχο πάνω σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.
- Να επικυρώνει σημαντικές διεθνείς συμφωνίες όπως Συνθήκες προσχώρησης νέων κρατών-μελών και συμφωνίες εμπορίου.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γνωστό και ως «Συμβούλιο των Υπουργών», αποτελεί τη φωνή των κρατών-μελών. Είναι το κύριο όργανο για τη θέσπιση της νομοθεσίας και τη λήψη των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο Συμβούλιο συμμετέχει ένας υπουργός από κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ ο οποίος εκλέγεται σε εθνικό επίπεδο.

Το Συμβούλιο της ΕΕ δεν πρέπει να συγχέεται με: (α) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο – ένα άλλο θεσμικό όργανο της ΕΕ, όπου οι ηγέτες των χωρών μελών συνεδριάζουν περίπου 4 φορές τον χρόνο για να συζητήσουν τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης και (β) το Συμβούλιο της Ευρώπης – ένα όργανο που δεν έχει σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.5 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου 1998 με κεντρικά γραφεία στην Φρανκφούρτη της Γερμανίας όπου υδρεύει μέχρι σήμερα. Το μοντέλο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στηρίζεται σε αυτό της γερμανικής Bundesbank και της επίσης γερμανικής Landesbanken. Η ΕΚΤ είναι η κεντρική τράπεζα για το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης, το ευρώ. Το βασικό καθήκον της ΕΚΤ είναι να διατηρεί την αγοραστική δύναμη του ευρώ και, συνεπώς, τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Η ζώνη του ευρώ αποτελείται από τις 18 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν υιοθετήσει το ευρώ από το 1999 και έπειτα.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των 18 χωρών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ αποτελούν από κοινού το λεγόμενο Ευρωσύστημα (ΕΣΚΤ), το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ. Ο κύριος στόχος του Ευρωσυστήματος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών για το κοινό καλό και αυτό διασφαλίζεται μέσω της διατήρησης του πληθωρισμού υπό έλεγχο. Η αρμοδιότητες της ΕΚΤ είναι:

- Ο καθορισμός βασικών επιτοκίων για την ευρωζώνη και ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος.
- Η διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεματικών της ευρωζώνης και η αγορά ή πώληση νομισμάτων όταν κρίνεται αναγκαία για τη διατήρηση της ισορροπίας των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Η συμβολή στη διασφάλιση της κατάλληλης εποπτείας των κεφαλαιαγορών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τις εθνικές αρχές, καθώς και της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών.
- Η παροχή άδειας στις κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης να εκδίδουν χαρτονομίσματα του ευρώ.
- Η παρακολούθηση των τάσεων των τιμών και η αξιολόγηση του κινδύνου που αυτές συνεπάγονται για τη σταθερότητα των τιμών στην ευρωζώνη.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ €/\$

3.1 Η ιστορία του δολαρίου

Το δολάριο (Dollar) αποτελεί τη νομισματική μονάδα των ΗΠΑ από το 1785 και απεικονίζεται με το σύμβολο \$. Είναι το πιο διαδεδομένο νόμισμα στον κόσμο, καθώς υπολογίζεται ότι το 2005 κυκλοφορούσαν 760 δισεκατομμύρια δολάρια, τα δύο τρίτα των οποίων εκτός ΗΠΑ.

Αμέσως μετά την Αμερικανική Επανάσταση του 1776 το νέο έθνος είχε την ανάγκη ενός ενιαίου νομισματικού συστήματος, καθώς στις 13 πολιτείες υπήρχαν διαφορετικά νομίσματα.

Η λέξη δολάριο δεν ήταν άγνωστη την εποχή εκείνη στην αμερικανική ήπειρο. Το ισπανικό πέσο ή ντολάρo κυριαρχούσε και στις αποικίες της Μεγάλης Βρετανίας στη Βόρεια Αμερική. Έτσι, στις 6 Ιουλίου του 1785, με πρωτοβουλία του Τόμας Τζέφερσον και απόφαση του Κογκρέσου, το δολάριο, υποδιαιρούμενο σε 100 σεντς, έγινε η επίσημη νομισματική μονάδα των νεοσύστατων Ηνωμένων Πολιτειών. Ήταν η πρώτη φορά που ένα κράτος υιοθετούσε το δεκαδικό νομισματικό σύστημα. Επί μισό αιώνα και περισσότερο το δολάριο αποτέλεσε αναμφισβήτητα το κυρίαρχο νόμισμα στον πλανήτη. Σήμερα, εξακολουθεί να θεωρείται το ισχυρότερο νόμισμα στο κόσμο, αν και πλέον αμφισβητείται ανοιχτά η κυριαρχία του από το ευρώ.

Ετυμολογικά, η λέξη δολάριο προέρχεται από παραφθορά της λέξης τάλερ, που ήταν ένα νόμισμα του 16ου αιώνα στην περιοχή που καταλαμβάνει η σημερινή Τσεχία. Από τη λέξη τάλερ προέρχεται άλλωστε και το δικό μας τάλιρο.

Έως το 1862 οι Αμερικανοί ήταν δύσπιστοι προς τα χαρτονομίσματα, λόγω της διαρκούς τους υποτίμησης κατά την περίοδο της αποικιοκρατίας, έτσι κυκλοφόρησαν μονάχα νομίσματα δολαρίου. Για το λόγο αυτό, η κυβέρνηση του νεοσύστατου κράτους, αποφάσισε την κοπή μονάχα νομισμάτων. Το 1862, εν μέσω του Εμφυλίου Πολέμου, το Κογκρέσο αποφάσισε να τυπώσει το πρώτο χαρτονόμισμα. Ως το 1975 το δολάριο είχε αντίκρισμα σε ασήμι ή χρυσό, ενώ

σήμερα είναι μόνο λογιστικό χρήμα και διαπραγματεύεται ελεύθερα, ακολουθώντας τους κανόνες της προσφοράς και ζήτησης.

Το δολάριο χρησιμοποιείται ως συναλλακτικό μέσο για μία σειρά προϊόντων, όπως ο χρυσός και το πετρέλαιο. Στις μέρες μας, παραμένει το ισχυρότερο νόμισμα στο κόσμο, αν και αμφισβητείται η κυριαρχία του από το ευρώ.

Σε κανονική κυκλοφορία υπάρχουν κέρματα με ονομαστική αξία 1¢ (Cent, γνωστό και ως Penny), 5¢ (Nickel), 10¢ (Dime), 25¢ (επισήμως «τέταρτο του δολαρίου», Quarter Dollar, ή απλά Quarter), 50¢ (μισό δολάριο, σπάνιο) και \$1 (δολάριο, επίσης σπάνιο). Επίσης κυκλοφορούν χαρτονομίσματα των \$1, \$2 (σπάνιο), \$5, \$10, \$20, \$50 και \$100. Χαρτονομίσματα με ονομαστική αξία άνω των \$100 (\$500, \$1.000, \$5.000, \$10.000 και \$100.000) δεν έχουν πλέον αντίκρισμα. Τα χαρτονομίσματα των 500, 1.000, 5.000 και 10.000 δολαρίων έπαψαν να τυπώνονται από το 1946 ενώ το χαρτόνισμα των 100.000 τυπώθηκε για πρώτη και τελευταία φορά κατά το Μεγάλο Κραχ της δεκαετίας του '30.

Ο Πολ Σάμουελσον και άλλοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι η διεθνής ζήτηση για το δολάριο επιτρέπει στις Ηνωμένες Πολιτείες να κρατούν τα ελλείμματά τους σε υψηλά επίπεδα, χωρίς να αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο υποτίμησης. Όμως, προβλέπει ότι στο μέλλον οι Ηνωμένες Πολιτείες θα αντιμετωπίσουν έντονες πιέσεις, που θα οδηγήσουν σε καταβάρθρωση του δολαρίου, με σοβαρές συνέπειες για την παγκόσμια οικονομία. [16]

Οι όψεις του δολαρίου

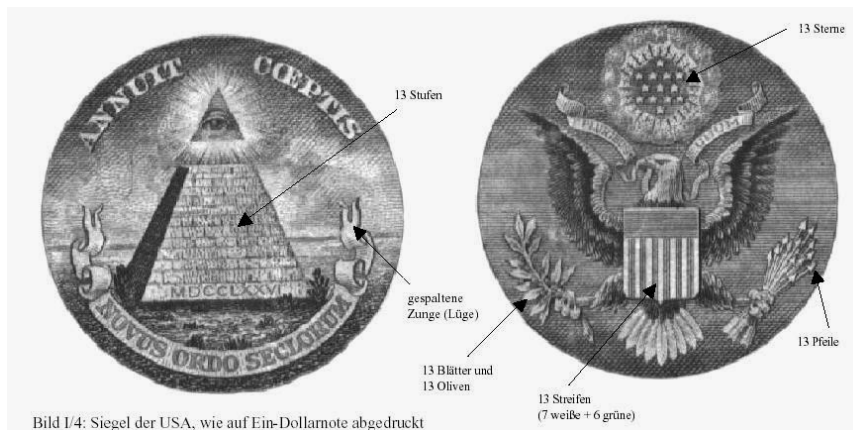
Εικόνα 1: Η μπροστινή όψη ενός δολαρίου

Στα δολάρια, εκτός από πορτρέτα των αποθανόντων προέδρων της χώρας, τυπώνονται και διάφορα σύμβολα και φράσεις που αντιπροσωπεύουν τις αξίες του αμερικανικού έθνους. Στο χαρτονόμισμα του ενός δολαρίου, στη μία πλευρά διακρίνεται η σφραγίδα του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ. Στην κορυφή της σφραγίδας απεικονίζεται ένας ζυγός, ο οποίος συμβολίζει την επιδίωξη για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς. Στο κέντρο υπάρχει το «Τ» των ξυλουργών, ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για να κόβει σε δύο ίσα μέρη και από κάτω βρίσκεται το «Κλειδί του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ».

Εικόνα 2: Η πίσω όψη ενός δολαρίου

Στην άλλη όψη του χαρτονομίσματος υπάρχουν δύο κύκλοι, οι οποίοι από κοινού συνιστούν τη «Μεγάλη Σφραγίδα των ΗΠΑ». Στον αριστερό κύκλο απεικονίζεται μια ημιτελής πυραμίδα, η οποία συμβολίζει το ανολοκλήρωτο έργο των ΗΠΑ. Αντί κορυφής, η πυραμίδα φέρει το φωτισμένο «Μάτι της Θείας Πρόνοιας», το οποίο αποκρυφιστές συνδέουν με τη μυστικιστική οργάνωση των Πεφωτισμένων (Illuminati). Επίσημα, το μάτι είναι σύμβολο του Θεού και αντανακλά το «πιστεύω» του Βενιαμίν Φραγκλίνου, ότι μια ομάδα ανθρώπων, με τη βοήθεια του Θεού, μπορεί να καταφέρει τα πάντα. Πάνω από το μάτι αναγράφεται η λατινική φράση «ANNUIT COEPTIS», που μεταφράζεται ως «Ο Θεός ευνοεί το έργο μας». Κάτω από την πυραμίδα υπάρχει η φράση «NOVUS ORDO SECLORUM», η οποία σημαίνει «Μια νέα τάξη πραγμάτων έχει αρχίσει». Ο αριθμός 1776 ο οποίος αναγράφεται στη βάση της πυραμίδας (με λατινικά ψηφία), αναφέρεται στο έτος κατά το οποίο οι Αμερικανοί κήρυξαν την ανεξαρτησία τους.

Εικόνα 3: Οι κύκλοι του χαρτονομίσματος

Στο δεξιό κύκλο απεικονίζεται η σφραγίδα του Προέδρου των ΗΠΑ. Σε αυτόν κυριαρχεί η φιγούρα ενός φαλακρού αετού, σύμβολο της νίκης, το οποίο εκ φύσεως δεν φέρει στέμμα. Στο ράμφος του κρατάει ένα λάβαρο με τη λατινική επιγραφή «E PLURIBUS UNUM», που σημαίνει «Από τα πολλά προκύπτει ένα», συμβολίζοντας τις πολλές εθνότητες των ΗΠΑ που συνθέτουν το αμερικανικό έθνος.

Μπροστά από τον αετό εμφανίζεται μια ασπίδα που συμβολίζει την ικανότητα της χώρας να σταθεί μόνη της απέναντι στους εχθρούς της. Ο αετός κραδαίνει με τα νύχια του από τη μία ένα κλαδί ελιάς, που δείχνει ότι η χώρα επιθυμεί την ειρήνη, και από την άλλη 13 βέλη, που συμβολίζουν την ετοιμότητα των ΗΠΑ να πολεμήσουν για να προασπίσουν την ειρήνη. Πάνω από τον φαλακρό αετό απεικονίζεται το άστρο του Δαβίδ με 13 άστρα, που αντιπροσωπεύουν τις 13 αρχικές πολιτείες των ΗΠΑ.

Η προέλευση του συμβόλου «\$»

Το παγκοσμίως γνωστό σύμβολο του δολαρίου, το \$, είναι νεότερο του ίδιου του νομίσματος και είναι πολλές οι θεωρίες σχετικά με την προέλευσή του. Μία από τις πιο δημοφιλείς θεωρίες είναι αυτή που υποστηρίζει ότι προέρχεται από τα αρχικά των ΗΠΑ, USA, με τις δυο κάθετες του γράμματος U να τέμνουν το S. Ωστόσο, η πιο ευρέως αποδεκτή θεωρία είναι αυτή που θέλει το σύμβολο \$ να προέρχεται από το ισπανικό πέσο (peso). Η συντομογραφία του πέσο ήταν απλά το γράμμα «P», όπου στον πληθυντικό λάμβανε πάνω δεξιά ένα μικρό «s». Σύμφωνα με τη θεωρία, η

συντομογραφία αυτή απλοποιήθηκε διατηρώντας μονάχα την κάθετη γραμμή από το P και μεγεθύνοντας το S, πλέον πάνω στην κάθετο.

Το σύμβολο ενίοτε φέρει δύο κάθετες, κάτι που μπορεί να οφείλεται στις δυο πύλες που είχε χαραγμένο επάνω του το ισπανικό πέσο, συμβολίζοντας έτσι τις Ηράκλειες Στήλες και τους άγνωστους κόσμους που βρισκόταν πέρα από αυτές. Οι δύο κάθετες γραμμές του δολαρίου συμβολίζουν τη σταθερότητα του νομίσματος, όπως συμβαίνει με τις οριζόντιες γραμμές στα σύμβολα του Ευρώ (€) και του Γιέν (¥).

Ωστόσο υπάρχει και μια πιο σκοτεινή εκδοχή, η οποία θέλει το σύμβολο \$ να προέρχεται από το αρχικό γράμμα της λέξης slave (σκλάβος) και ένα καρφί, καθώς οι σκλάβοι αποτελούσαν μέσο καταμέτρησης πλούτου, πριν την υιοθέτηση του δολαρίου. [17]

3.2 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, 2002 – 2011

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με την συναλλαγματική ισοτιμία. Παρακάτω βλέπουμε τον πίνακα και τα αντίστοιχα διαγράμματα των συναλλαγματικών ισοτιμιών ευρώ – δολαρίου για την περίοδο 2002 – 2011, στοιχεία τα οποία στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε αναλυτικότερα, για κάθε έτος.

ΕΤΗ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ (1)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % (2) ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % (2) ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002
2002	0,9448	5,50	
2003	1,1310	19,71	19,71
2004	1,2439	9,98	31,66
2005	1,2441	0,02	31,68
2006	1,2556	0,92	32,90
2007	1,3705	9,15	45,06
2008	1,4708	7,32	55,67
2009	1,3948	-5,17	47,63
2010	1,3257	-4,95	40,32
2011	1,3920	5,00	47,33

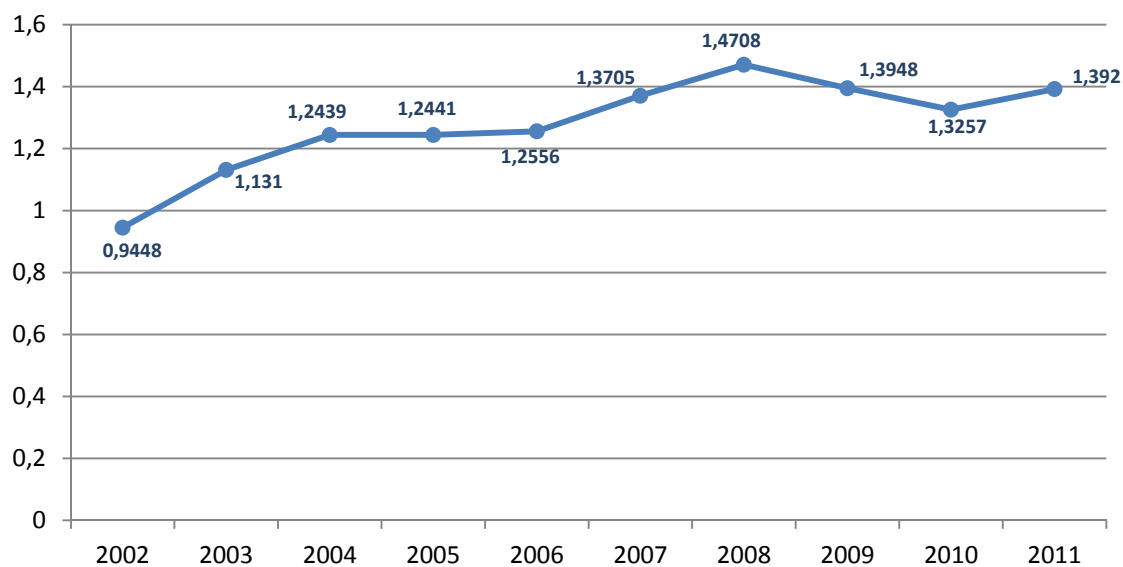
Πίνακας 2: Συναλλαγματική Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, 2002 – 2011

και ποσοστιαίες μεταβολές.

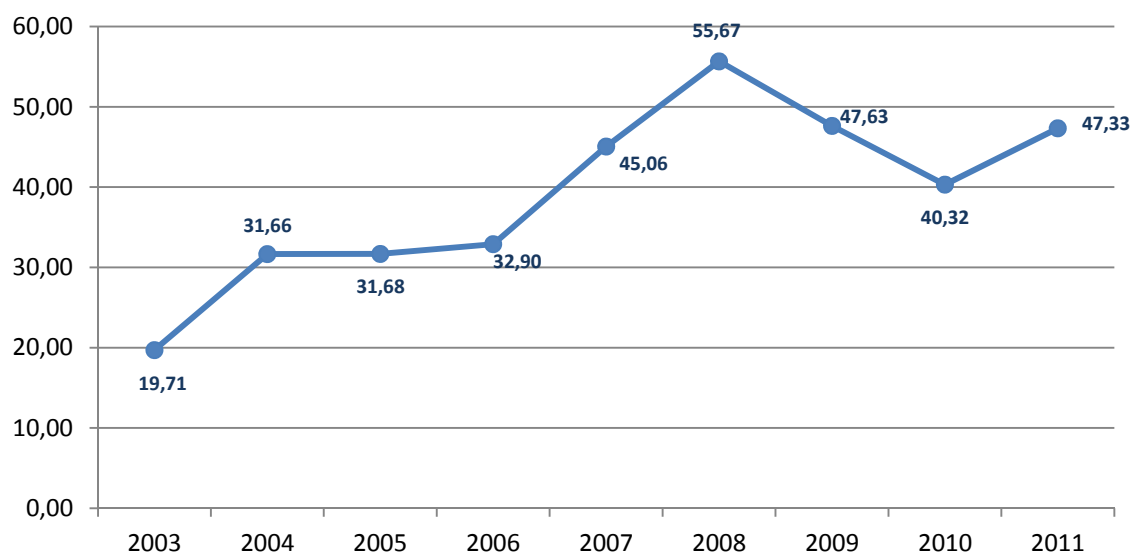
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα/ Bank of Greece and European Central Bank

(1) Μονάδες δολαρίου ανά ευρώ, μέσες τιμές περιόδου.

(2) Το θετικό πρόσημο εκφράζει την ανατίμηση του ευρώ ενώ το αρνητικό την υποτίμηση

Διάγραμμα 1: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μέσες τιμές περιόδου 2002 – 2011

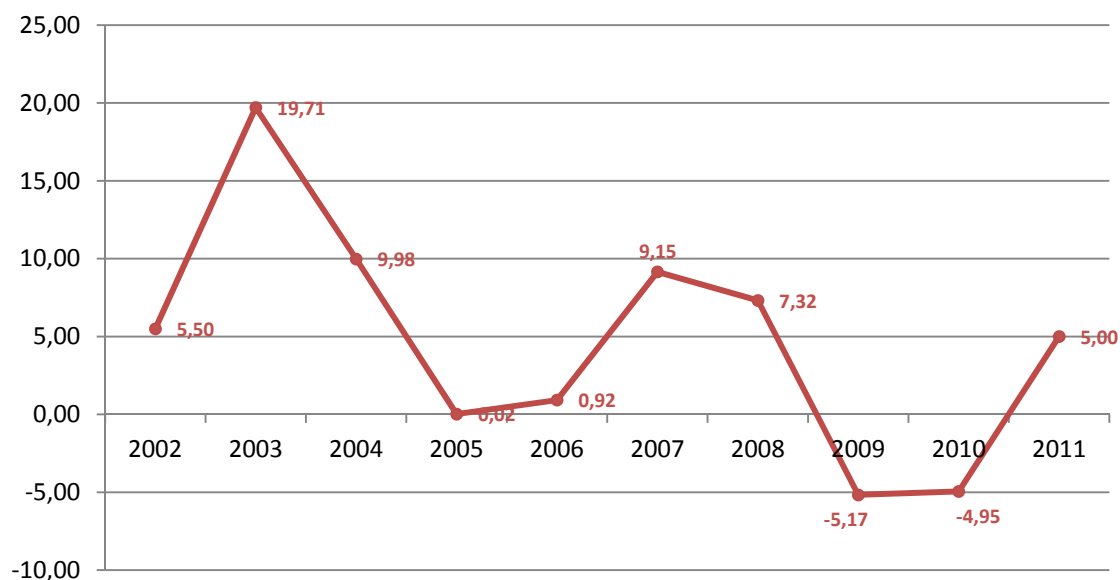

Διάγραμμα 2: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου 2003 – 2011,

μεταβολή %, από το έτος 2002

Στα παραπάνω διαγράμματα παρατηρούμε την, γενικά, σταθερά ανοδική πορεία του ευρώ ως προς το δολάριο. Η πορεία αυτή έφτασε στο αποκορύφωμά της το έτος 2008, με την ισοτιμία ευρώ – δολαρίου σε $S = 1,4708$ και 55,67% μεταβολή από το 2002.

Μετά από δύο διαδοχικές υποτιμήσεις του ευρώ ως προς το δολάριο, τα έτη 2009 και 2010 το ευρώ ανέκαμψε και πάλι το 2011, με τη ισοτιμία ευρώ – δολαρίου σε $S = 1,3920$, και ποσοστιαία μεταβολή από στο 2002, σε 47,33 %.

Διάγραμμα 3: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου 2002 – 2011, μεταβολή % από το προηγούμενο έτος

Στο παραπάνω διάγραμμα, παρατηρούμε ότι το 2003, το ευρώ παρουσίασε τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Έτσι, το δεύτερο έτος κυκλοφορίας του το ευρώ ανατιμήθηκε έναντι του δολαρίου κατά 19,71 %, με την ισοτιμία ευρώ – δολαρίου να φτάνει σε $S = 1,1310$. Το ευρώ συνέχισε να ανατιμάται με χαμηλότερους ρυθμούς έναντι του δολαρίου για τα επόμενα πέντε έτη, όμως το 2009 και το 2010 σημείωσε δύο διαδοχικές υποτιμήσεις, της τάξης του 5,17 % και 4,95 αντίστοιχα, παρόλα αυτά συνέχισε να παραμένει ισχυρότερο νόμισμα από το δολάριο.

3.3 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, ανά έτος

2002: Το ευρώ κυκλοφορεί με την φυσική του μορφή στην Ελλάδα.

ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	0,8833		
ΦΕΒ	0,8700	-1,51	-1,51
ΜΑΡ	0,8756	0,64	-0,87
ΑΠΡ	0,8858	1,16	0,28
ΜΑΙ	0,9170	3,52	3,82
ΙΟΥΝ	0,9542	4,06	8,03
ΙΟΥΛ	0,9922	3,98	12,33
ΑΥΓ	0,9778	-1,45	10,70
ΣΕΠ	0,9808	0,31	11,04
ΟΚΤ	0,9811	0,03	11,07
ΝΟΕ	1,0014	2,07	13,37
ΔΕΚ	1,0183	1,69	15,28
2002 (Μ.Ο.)	0,9448		6,51

Πίνακας 3: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές) για το έτος 2002 και ποσοστιαίες μεταβολές.

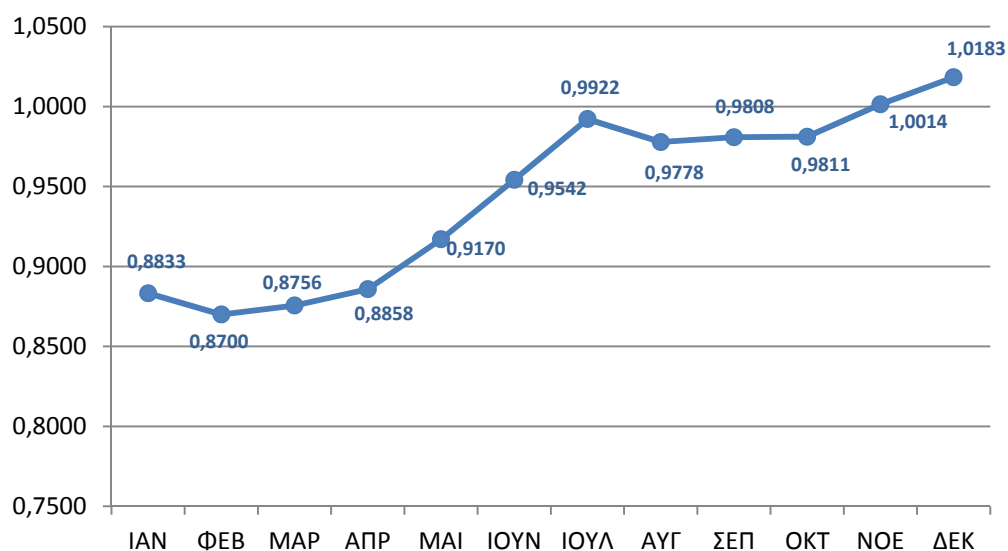
Τον Ιανουάριο του 2002, δύο χρόνια μετά την εισαγωγή του ευρώ ως λογιστική μονάδα, κυκλοφόρησαν τα πρώτα κέρματα και χαρτονομίσματα του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος.

Κατά τον δεύτερο μήνα της κυκλοφορίας του, το ευρώ υποτιμήθηκε έναντι του δολαρίου, στη συνέχεια όμως άρχισε να ανακάμπτει. Με σχεδόν συνεχείς αυξήσεις, η ισοτιμία του ευρώ στο τέλος του 2002 ήταν 6,51 % μεγαλύτερη από ότι στις αρχές του έτους και σχεδόν 9 % πάνω από το μέσο επίπεδο του 2001.

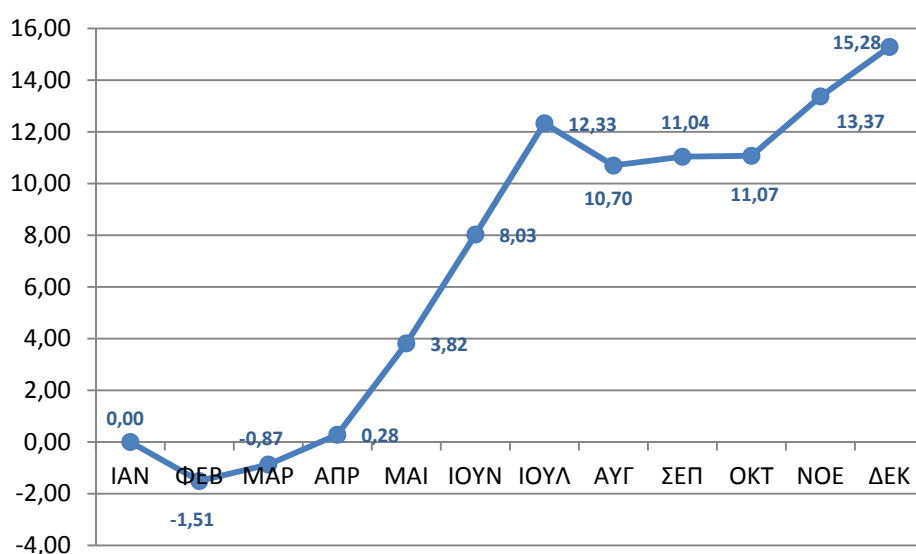
Μερικοί από τους παράγοντες που οδήγησαν στην υποτίμηση του δολαρίου, ήταν η αβεβαιότητα για τις προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης στις ΗΠΑ και ανησυχία της αγοράς για το έλλειμμα του αμερικάνικου ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Στο τέλος του 2002 το ευρώ αντιστοιχούσε σε 1,0083 \$, και είχε ανατιμηθεί έναντι του δολαρίου κατά 15,28 %, σε σχέση την αρχή του έτους.

Η μέση ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2002 ήταν $S = 0,9448$, αυξημένη κατά 6,51 % από την αρχή του έτους.

Διάγραμμα 4: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2002

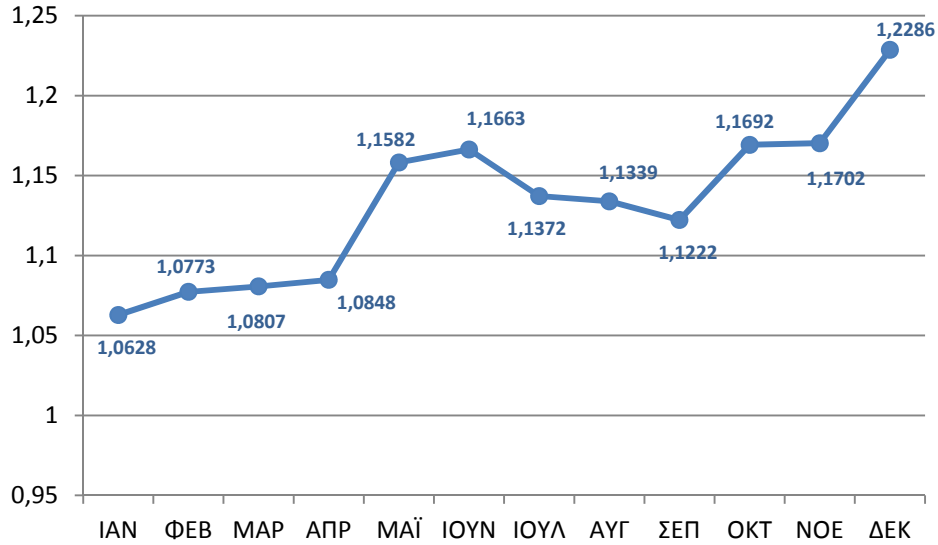
Διάγραμμα 5: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του 2002

2003: Μεγάλη ανατίμηση του ευρώ

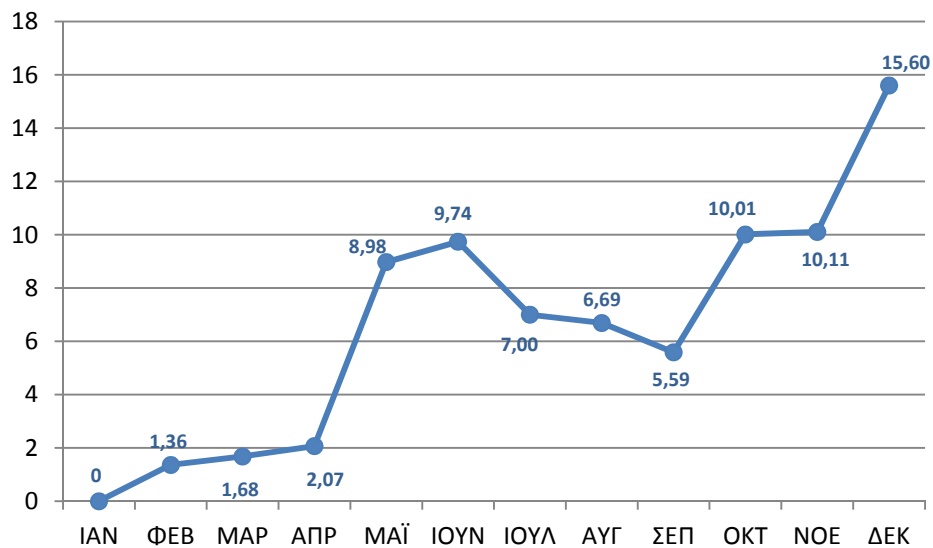
ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,0628		
ΦΕΒ	1,0773	1,36	1,36
ΜΑΡ	1,0807	0,32	1,68
ΑΠΡ	1,0848	0,38	2,07
ΜΑΙ	1,1582	6,77	8,98
ΙΟΥΝ	1,1663	0,70	9,74
ΙΟΥΛ	1,1372	-2,50	7,00
ΑΥΓ	1,1339	-0,29	6,69
ΣΕΠ	1,1222	-1,03	5,59
ΟΚΤ	1,1692	4,19	10,01
ΝΟΕ	1,1702	0,09	10,11
ΔΕΚ	1,2286	4,99	15,60
2003 (Μ.Ο.)	1,1310		6,42

Πίνακας 4: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές) για το έτος 2003 και ποσοστιαίες μεταβολές

Το 2003 το ευρώ συνέχισε να ανατιμάται έναντι κυριότερων νομισμάτων και ιδίως του δολαρίου της ΗΠΑ. Το α' εξάμηνο οι εξελίξεις αυτές σημειώθηκαν σε περιβάλλον σχετικά υψηλής οικονομικής και γεωπολιτικής αβεβαιότητας. Στις 28 Φεβρουαρίου του 2003 η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου ήταν περίπου $S = 1,08$, δηλαδή κατά 1,36 % υψηλότερη από την αρχή του έτους και κατά 14% υψηλότερη από το μέσο όρο του 2002. Το Μάιο, παρατηρείται μία σημαντική ανατίμηση του ευρώ, της τάξης του 6,77 % σε σχέση με τον Απρίλιο. Κατά το διάστημα Ιουνίου – Αυγούστου θα σημειωθούν τρεις διαδοχικές υποτιμήσεις του ευρώ, το οποίο όμως στη συνέχεια θα ανακάμψει.

Διάγραμμα 6: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2003

Διάγραμμα 7: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του 2003

Συνολικά, στο τέλος του 2003, η ισοτιμία του ευρώ ήταν 15,60 % υψηλότερη από την αρχή του έτους.

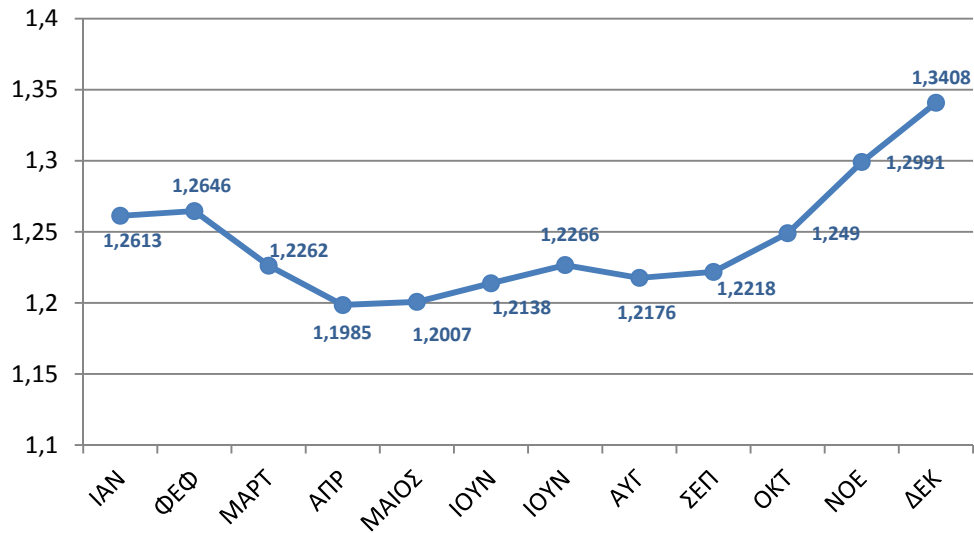
Η μέση τιμή του ευρώ το 2003 ήταν ίση με 1,131 \$ ανά ευρώ και το ποσοστό μεταβολής σε σχέση με την αρχή του έτους 6,42 % και από το προηγούμενο έτος ίσο με 19,71 % .

2004: Το ευρώ συνεχίζει να ενισχύεται

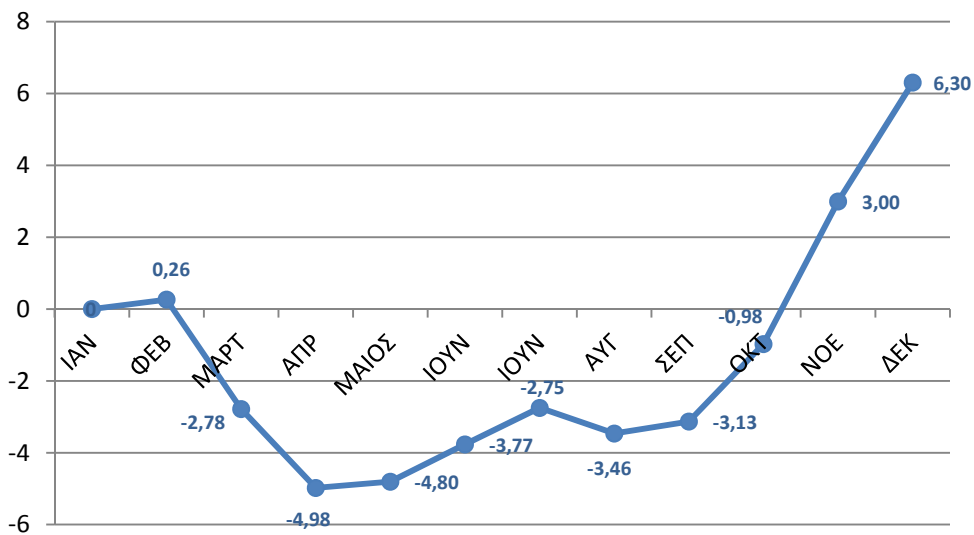
ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,2613		
ΦΕΒ	1,2646	0,26	0,26
ΜΑΡ	1,2262	-3,04	-2,78
ΑΠΡ	1,1985	-2,26	-4,98
ΜΑΙ	1,2007	0,18	-4,80
ΙΟΥΝ	1,2138	1,09	-3,77
ΙΟΥΛ	1,2266	1,05	-2,75
ΑΥΓ	1,2176	-0,73	-3,46
ΣΕΠ	1,2218	0,34	-3,13
ΟΚΤ	1,2490	2,23	-0,98
ΝΟΕ	1,2991	4,01	3,00
ΔΕΚ	1,3408	3,21	6,30
2004 (Μ.Ο.)	1,2433		-1,43

Πίνακας 5: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)
για το έτος 2004 και ποσοστιαίες μεταβολές

Μετά από δύο διαδοχικές και σημαντικές υποτιμήσεις του ευρώ ως προς το δολάριο, τον Μάρτιο και τον Απρίλιο, το ευρώ θα ξεκινήσει και πάλι να ενισχύεται. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2004 το ευρώ ισοδυναμούσε με 1,3408 \$ και ήταν ανατιμημένο κατά 6,30 % σε σχέση με την αρχή του έτους. Παρόλο που το ποσοστό μεταβολής ήταν μικρότερο από το προηγούμενο έτος το ευρώ – αν και υποτιμημένο σε σχέση με την αρχή της χρονιάς 1,43 %, σημείωσε μια καλή συναλλαγματική ισοτιμία ίση με 1,2433 \$ ανά €.

Διάγραμμα 8: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2004

Διάγραμμα 9: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του 2004

Για μεγάλο χρονικό διάστημα, η % μεταβολή της ισοτιμίας ευρώ – δολαρίου θα παραμείνει σε αρνητικά επίπεδα. Τρεις, όμως, σημαντικές ανατιμήσεις του ευρώ στο τέλος του χρόνου, θα φέρουν το ευρώ ενισχυμένο κατά 6,30 %.

2005: Το ευρώ υποτιμάται

ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,3119		
ΦΕΒ	1,3014	-0,80	-0,80
ΜΑΡ	1,3201	1,44	0,63
ΑΠΡ	1,2938	-1,99	-1,37
ΜΑΙ	1,2694	-1,89	-3,28
ΙΟΥΝ	1,2165	-4,17	-7,52
ΙΟΥΛ	1,2037	-1,05	-8,89
ΑΥΓ	1,2292	2,12	-6,87
ΣΕΠ	1,2256	-0,29	-7,02
ΟΚΤ	1,2015	-1,97	-9,01
ΝΟΕ	1,1786	-1,91	-11,09
ΔΕΚ	1,1856	0,59	-10,72
2005 (Μ.Ο.)	1,2441		-5,17

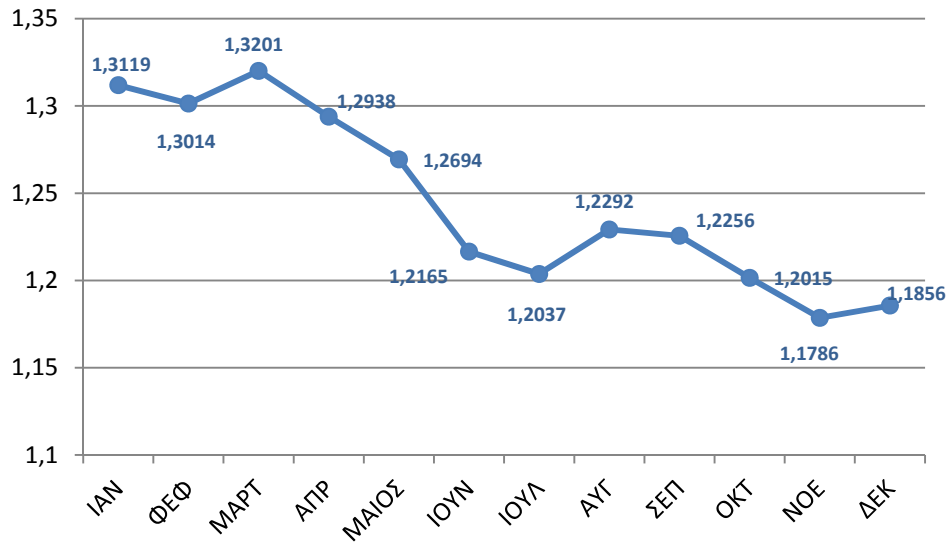
Πίνακας 6: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)

για το έτος 2005 και ποσοστιαίες μεταβολές

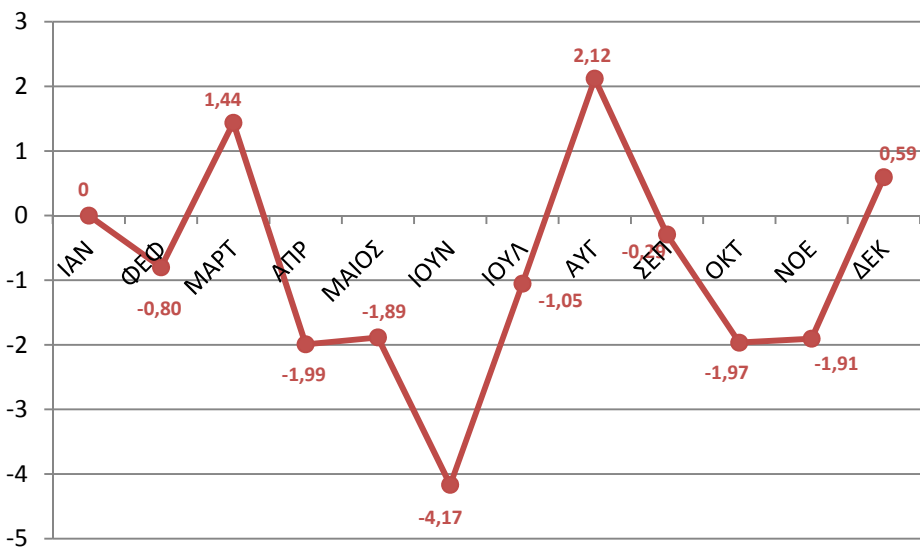
Μετά τη μεγάλη ανατίμηση το τελευταίο τρίμηνο του 2004 το ευρώ υποχώρησε το πρώτο εξάμηνο του 2005. Η υποτίμηση αυτή ήταν μάλλον γενικεύσιμη αλλά πιο έντονη προς το δολάριο, φτάνοντας στην χαμηλότερη τιμή του τον Ιούλιο, με την ισοτιμία ευρώ – δολαρίου σε $S = 1,2037$.

Το επόμενο διάστημα η ισοτιμία εμφάνισε δύο ανατιμήσεις, τον Αύγουστο και τον Δεκέμβριο. Τον Νοέμβριο έφτασε στη χαμηλότερη (- 11,09 %) μεταβολή από την αρχή του έτους.

Η μέση συναλλαγματική ισοτιμία που σημείωσε κατά το 2005 ήταν 1,2441 \$ ανά € με σχεδόν μηδενική (0,06 %) ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος, και αρνητική κατά 5,17% από την αρχή του έτους.

Διάγραμμα 10: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2005

Διάγραμμα 11: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από τον προηγούμενο μήνα

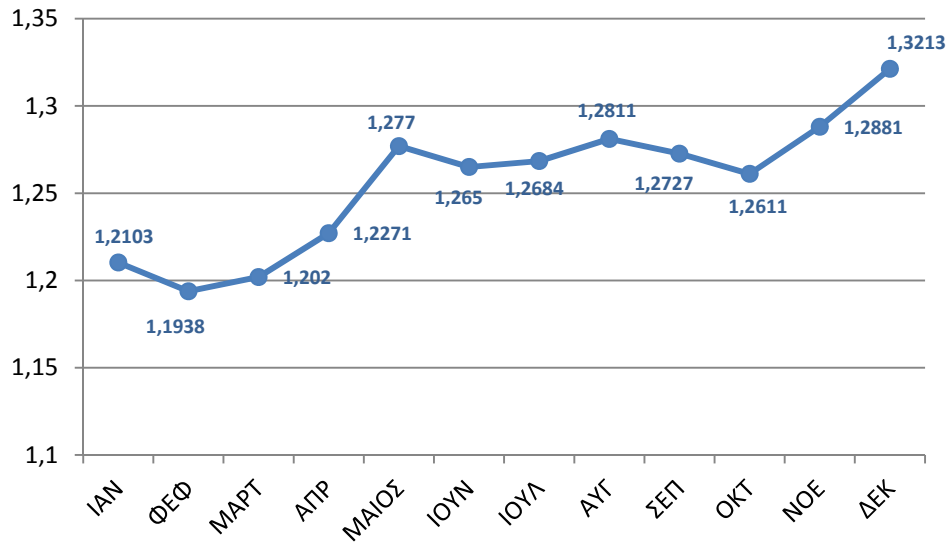
Από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο, το ευρώ υποτιμούταν διαρκώς έναντι του δολαρίου. Μετά από μία σημαντική ανάκαμψη τον Αύγουστο, άρχισε και πάλι να πέφτει για να ανατιμηθεί και πάλι, τον Δεκέμβριο.

2006: Το ευρώ ανατιμάται

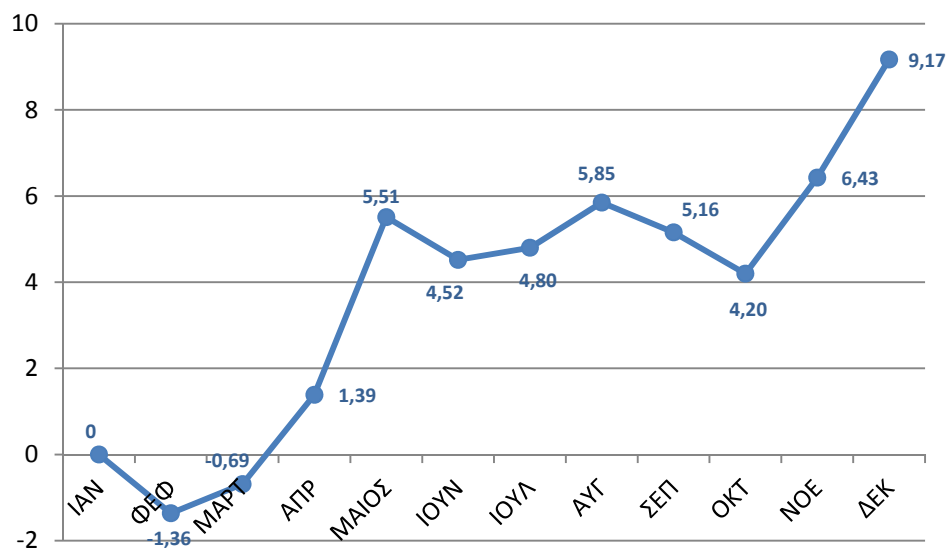
ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,2103		
ΦΕΒ	1,1938	-1,36	-1,36
ΜΑΡ	1,2020	0,69	-0,69
ΑΠΡ	1,2271	2,09	1,39
ΜΑΙ	1,2770	4,07	5,51
ΙΟΥΝ	1,2650	-0,94	4,52
ΙΟΥΛ	1,2684	0,27	4,80
ΑΥΓ	1,2811	1,00	5,85
ΣΕΠ	1,2727	-0,66	5,16
ΟΚΤ	1,2611	-0,91	4,20
ΝΟΕ	1,2881	2,14	6,43
ΔΕΚ	1,3213	2,58	9,17
2006 (Μ.Ο.)	1,2556		3,74

Πίνακας 7: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)
για το έτος 2006 και ποσοστιαίες μεταβολές

Η ανατίμηση του ευρώ ήταν αρκετά γενικευμένη το πρώτο εξάμηνο του 2006 και αντανakλούσε κατά κύριο λόγο την ενίσχυσή του έναντι του δολαρίου. Το δεύτερο εξάμηνο του 2006 το ευρώ αρχικά σταθεροποιήθηκε, σε γενικές γραμμές, και έπειτα επανήλθε σε ανοδική τροχιά στο τέλος Οκτωβρίου. Το ποσοστό μεταβολής του ευρώ, το μήνα Δεκέμβριο έφτασε το 9,17 % σε σχέση με την αρχή του έτους. Η μέση ισοτιμία ευρώ – δολαρίου ήταν $S = 1,2556$, αυξημένη κατά 3,74 % από την αρχή της χρονιάς, και κατά 0,92 % σε σχέση με τη μέση ισοτιμία του προηγούμενου έτους.

Διάγραμμα 12: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2006

Διάγραμμα 13: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του 2006

Έχοντας υποχωρήσει κατά τι στη διάρκεια του 2005 από το υψηλό επίπεδο όπου είχε διαμορφωθεί στο τέλος του 2004, ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου ανέκαμψε στη διάρκεια του 2006.

2007: Το ευρώ συνεχίζει να ανατιμάται

ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,2999		
ΦΕΒ	1,3074	0,58	0,58
ΜΑΡ	1,3242	1,28	1,87
ΑΠΡ	1,3516	2,07	3,98
ΜΑΙ	1,3511	-0,04	3,94
ΙΟΥΝ	1,3419	-0,68	3,23
ΙΟΥΛ	1,3716	2,21	5,52
ΑΥΓ	1,3622	-0,69	4,79
ΣΕΠ	1,3896	2,01	6,90
ΟΚΤ	1,4227	2,38	9,45
ΝΟΕ	1,4684	3,21	12,96
ΔΕΚ	1,4570	-0,78	12,09
2007 (Μ.Ο.)	1,3705		5,43

Πίνακας 8: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)

για το έτος 2007 και ποσοστιαίες μεταβολές

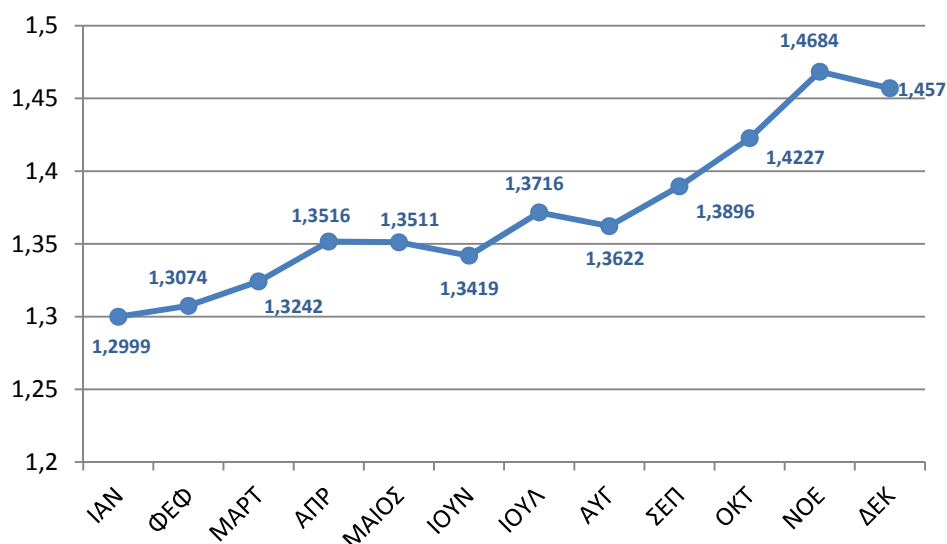
Αρχικά, το ευρώ συνέχισε να ανατιμάται το 2007, έχοντας κερδημένη ταχύτητα και από το προηγούμενο έτος.

Στο πλαίσιο της αναταραχής στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές, το ευρώ **υποτιμήθηκε τον Αύγουστο, ενώ στη συνέχεια και μέχρι το τέλος του έτους σημείωνε** έντονη ανατίμηση. Στο τέλος του έτους το ευρώ ήταν ανατιμημένο κατά 12,09 % σε σχέση με την αρχή του έτους.

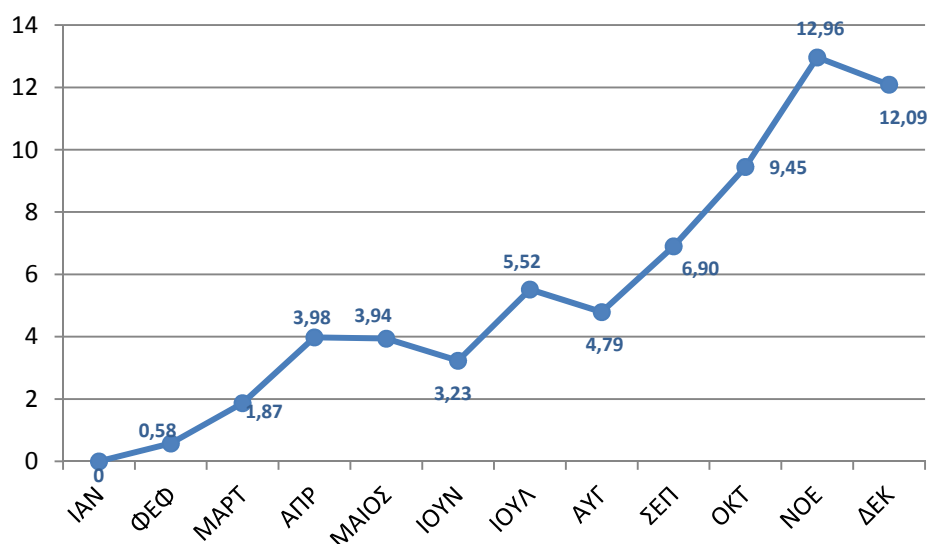
Η ανατίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τη μεταβολή των εκτιμήσεων των αγορών όσον αφορά τις σχετικές κυκλικές προοπτικές των δύο οικονομικών περιοχών υπέρ της ζώνης του ευρώ και την εξέλιξη της διαφοράς των επιτοκίων τους. Επιπλέον, το επίμονα μεγάλο έλλειμμα

του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ είναι πιθανό να συνέβαλε σε κάποιο βαθμό στην εξασθένηση του δολαρίου.

Η μέση τιμή του έτους διαμορφώθηκε στα 1,3705 δολάρια ανά ευρώ, αυξημένη κατά 5,43 % από την αρχή του έτους και κατά 9,15 % από το προηγούμενο.

Διάγραμμα 14: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2007

Διάγραμμα 15: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του 2007

Κατά τη διάρκεια του έτους το ευρώ πραγματοποιούσε συνεχή ανατιμήσεις έναντι του δολαρίου με μικρές υποτιμήσεις προς τη μέση της χρονιάς. Από τον Αύγουστο συνέχισε να ανακάμπτει με μια μικρή υποτίμηση τον Δεκέμβριο όπου το ποσοστό μεταβολής σε σχέση με την αρχή του έτους διαμορφώθηκε στο 12,09% .

2008: Το ευρώ ανατιμάται μέτρια

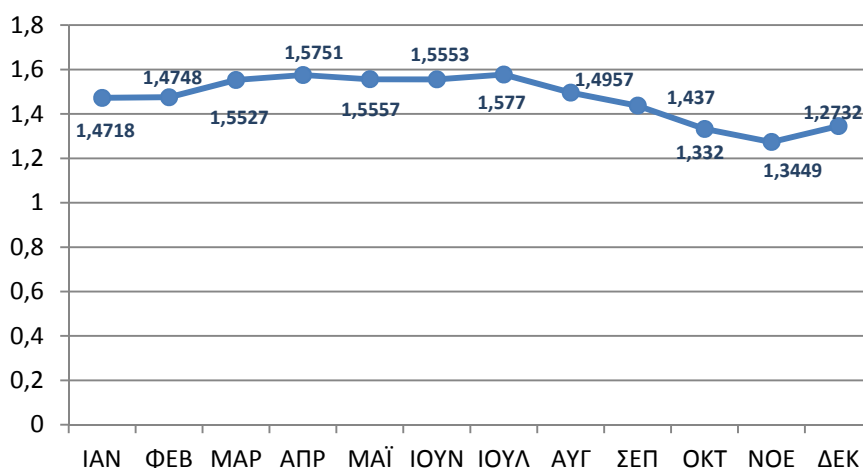
ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,4718		
ΦΕΒ	1,4748	0,20	0,20
ΜΑΡ	1,5527	5,28	5,50
ΑΠΡ	1,5751	1,44	7,02
ΜΑΙ	1,5557	-1,23	5,70
ΙΟΥΝ	1,5553	-0,03	5,67
ΙΟΥΛ	1,5770	1,40	7,15
ΑΥΓ	1,4957	-5,16	1,62
ΣΕΠ	1,4370	-3,92	-2,36
ΟΚΤ	1,3320	-7,31	-9,50
ΝΟΕ	1,2732	-4,41	-13,49
ΔΕΚ	1,3449	5,63	-8,62
2008 (Μ.Ο.)	1,4708		-0,07

Πίνακας 9: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές) για το έτος 2008 και ποσοστιαίες μεταβολές

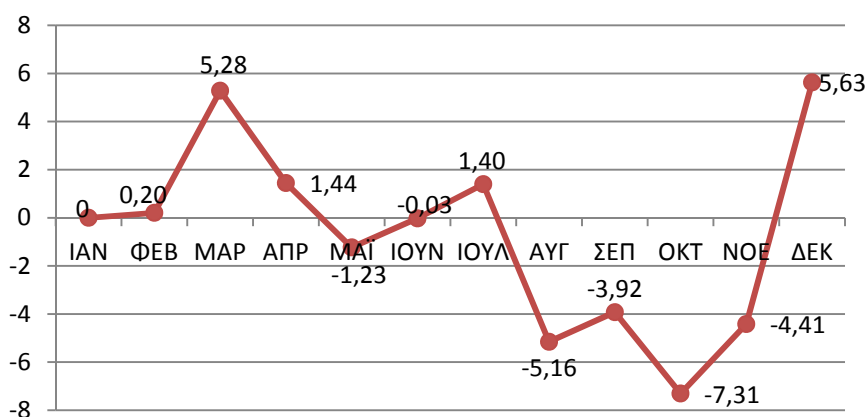
Το 2008 το ευρώ σημείωσε την μεγαλύτερη μέση ισοτιμία της δεκαετίας φθάνοντας σε $S = 1,4708$ \$ ανά €. Το ποσοστό μεταβολής ήταν 55,67 % από τον 2002 και 7,32 % από το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, η μεταβολή ήταν αρνητική ως προς την αρχή του 2008.

Τον Αύγουστο του 2007 ξεκίνησε η αναταραχή στις χρηματοπιστωτικές αγορές χρήματος και πιστώσεων και οι επακόλουθες δευτερογενείς επιδράσεις στις παγκόσμιες οικονομίες επηρέασαν σημαντικά τις εξελίξεις στις αγορές συναλλάγματος το 2008.

Συγκεκριμένα, το πρώτο τετράμηνο του 2008 το ευρώ συνέχισε την ανοδική του πορεία, από τον Απρίλιο έως τον Αύγουστο και η ισοτιμία του έναντι του δολαρίου σταθεροποιήθηκε σε γενικές γραμμές. Μέσα σε ένα κλίμα αναθεώρησης για τις οικονομικές προοπτικές της ζώνης του ευρώ και αφού άρχισαν να γίνονται αισθητές οι παγκόσμιες επιπτώσεις, σε ένα περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας των αγορών και αποφυγής του κινδύνου παγκοσμίως, το ευρώ παρουσίασε έντονη υποτίμηση, με αποτέλεσμα σε μόλις τρεις μήνες να φθάσει στο επίπεδο που επικρατούσε περί τα μέσα του 2007.

Διάγραμμα 16: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2008

Διάγραμμα 17: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από τον προηγούμενο μήνα

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε τις έντονες διακυμάνσεις, με το ευρώ άλλοτε να υποτιμάται και άλλοτε να ανατιμάται έντονα ως προς το δολάριο. Με την μεγαλύτερη υποτίμηση τον Οκτώβριο της τάξεως -7,31

2009: Το ευρώ παρουσιάζει κάποιες διακυμάνσεις

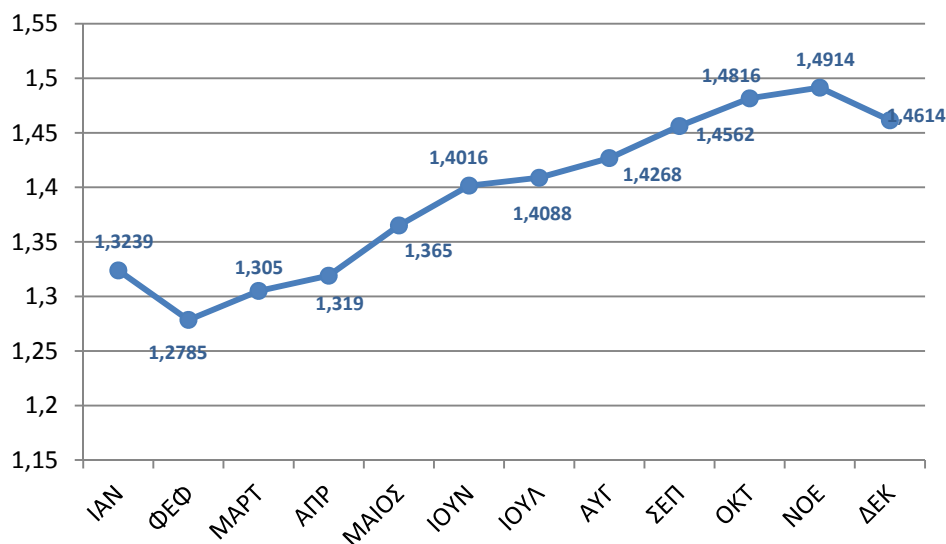
ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,3239		
ΦΕΒ	1,2785	-3,43	-0,03
ΜΑΡ	1,3050	2,07	-0,01
ΑΠΡ	1,3190	1,07	0,00
ΜΑΙ	1,3650	3,49	0,03
ΙΟΥΝ	1,4016	2,68	0,06
ΙΟΥΛ	1,4088	0,51	0,06
ΑΥΓ	1,4268	1,28	0,08
ΣΕΠ	1,4562	2,06	0,10
ΟΚΤ	1,4816	1,74	0,12
ΝΟΕ	1,4914	0,66	0,13
ΔΕΚ	1,4614	-2,01	0,10
2009 (Μ.Ο.)	1,3948		5,36

Πίνακας10: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)
για το έτος 2009 και ποσοστιαίες μεταβολές

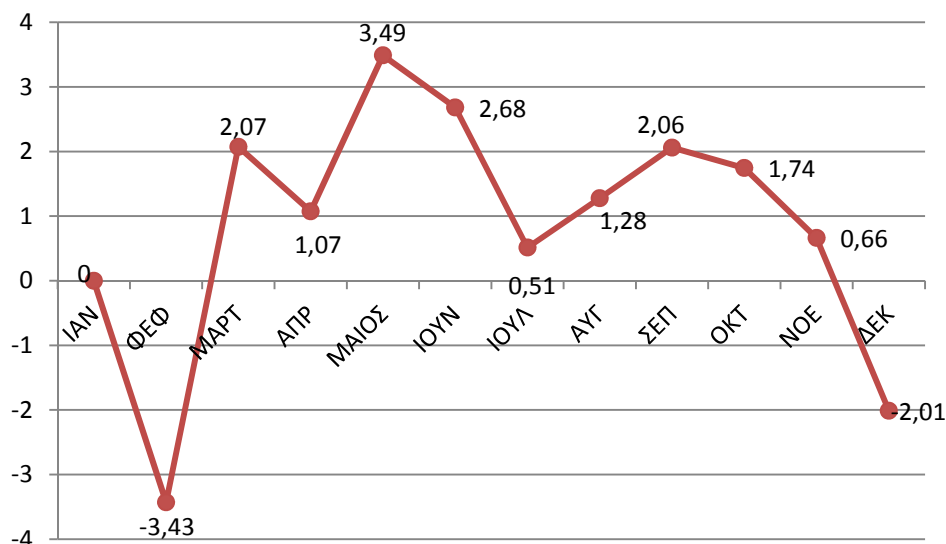
Το ευρώ υποτιμήθηκε τους δύο πρώτους μήνες του 2009 και, στη συνέχεια, το Μάρτιο και τον Απρίλιο έδειξε κάποια μεταβλητότητα, ενώ τον Μάιο άρχισε να παρουσιάζει άνοδο λόγω των βελτιούμενων συνθηκών στη χρηματοπιστωτική αγορά.

Στις 31.12.2009, η τρέχουσα ισοτιμία ευρώ – δολαρίου διαμορφώθηκε σε $S = 1,44$, περίπου 3,5% υψηλότερα από ό,τι στην αρχή του 2009 και περίπου 2% χαμηλότερα από το μέσο επίπεδο του 2008.

Γενικά το ποσοστό μεταβολής απέκτησε αρνητικό πρόσημο σε σχέση με το προηγούμενο έτος και διαμορφώθηκε στο -5,17 % με μέση τιμή 1,3948 \$ ανά €.

Διάγραμμα 18: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2009

Διάγραμμα 19: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από τον προηγούμενο μήνα

Υποτιμημένο κατά τους πρώτους δύο μήνες του έτους το ευρώ ανέκαμψε τον Μάρτιο το υπόλοιπο της χρονιάς παρουσίαζε συνεχής διακυμάνσεις. Τον Δεκέμβριο το ευρώ υποτιμήθηκε κατά 2,01% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

2010: Το ευρώ υποτιμάται

ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,4272		
ΦΕΒ	1,3686	-4,11	-0,04
ΜΑΡ	1,3569	-0,85	-0,05
ΑΠΡ	1,3406	-1,20	-0,06
ΜΑΙ	1,2565	-6,27	-0,12
ΙΟΥΝ	1,2209	-2,83	-0,14
ΙΟΥΛ	1,2770	4,59	-0,11
ΑΥΓ	1,2894	0,97	-0,10
ΣΕΠ	1,3067	1,34	-0,08
ΟΚΤ	1,3898	6,36	-0,03
ΝΟΕ	1,3661	-1,71	-0,04
ΔΕΚ	1,3220	-3,23	-0,07
2010 (Μ.Ο.)	1,3257		-7,11

Πίνακας11: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές)

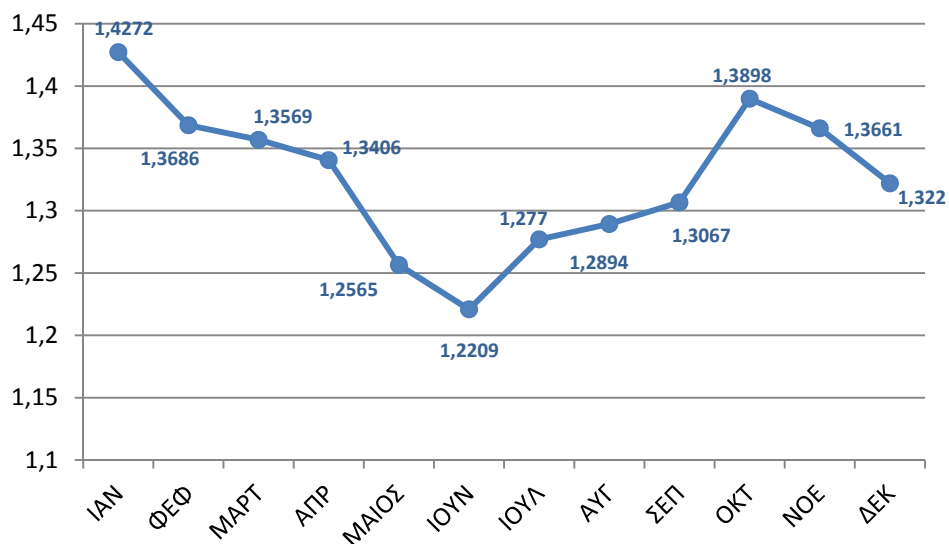
για το έτος 2010 και ποσοστιαίες μεταβολές

Η υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου το πρώτο εξάμηνο του 2010 προήλθε κυρίως από το γεγονός ότι η μακροοικονομική ανάκαμψη στις ΗΠΑ ήταν ισχυρότερη από ό,τι στη ζώνη του ευρώ στις αρχές του 2010.

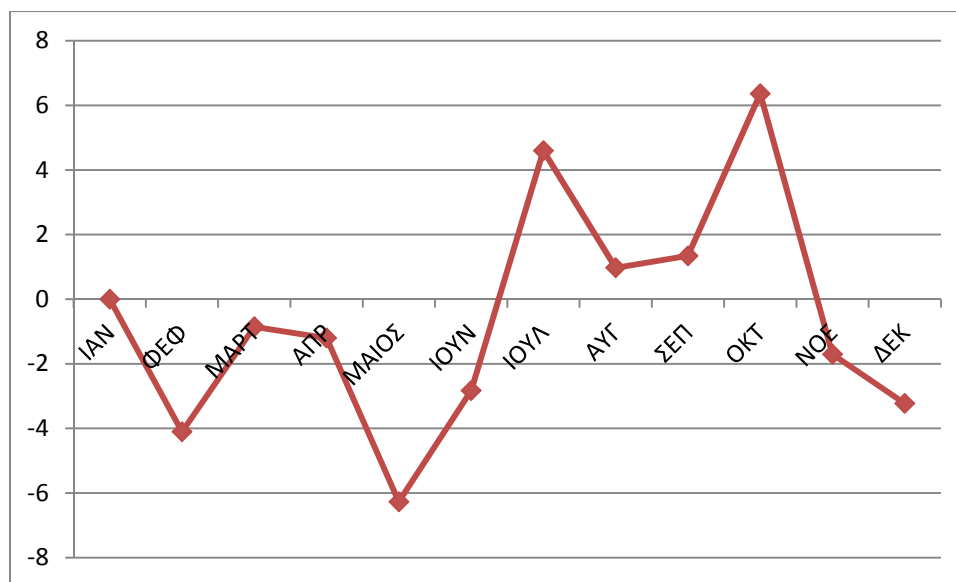
Το δεύτερο εξάμηνο του 2010 το ευρώ ενισχύθηκε έναντι του δολαρίου, καθώς οι αμερικανικές αρχές ενέκριναν άλλο ένα πρόγραμμα τόνωσης της οικονομίας.

Στις 31.12.2010 το ευρώ διαμορφώθηκε σε 1,34 δολάρια, δηλαδή 7,3% χαμηλότερα από ό,τι στην αρχή του 2010 και 4,2% χαμηλότερα από το μέσο όρο του 2009.

Οι μέσες τιμές περιόδου διαμορφώθηκαν σε 1,3257 \$ ανά € και η ποσοστιαία μεταβολή σε -4,95 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 20: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2010

Διάγραμμα 21: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από τον προηγούμενο μήνα

Υποτιμημένο εμφανίζεται το ευρώ κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους με ανατίμηση τον Ιούλιο κατά 4,59% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και παρέμεινε ανατιμημένο και τους υπόλοιπους μήνες μέχρι τον Οκτώβριο στη συνέχεια η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου παρουσίασε διαδοχικές υποτιμήσεις τους δύο τελευταίους μήνες του έτους.

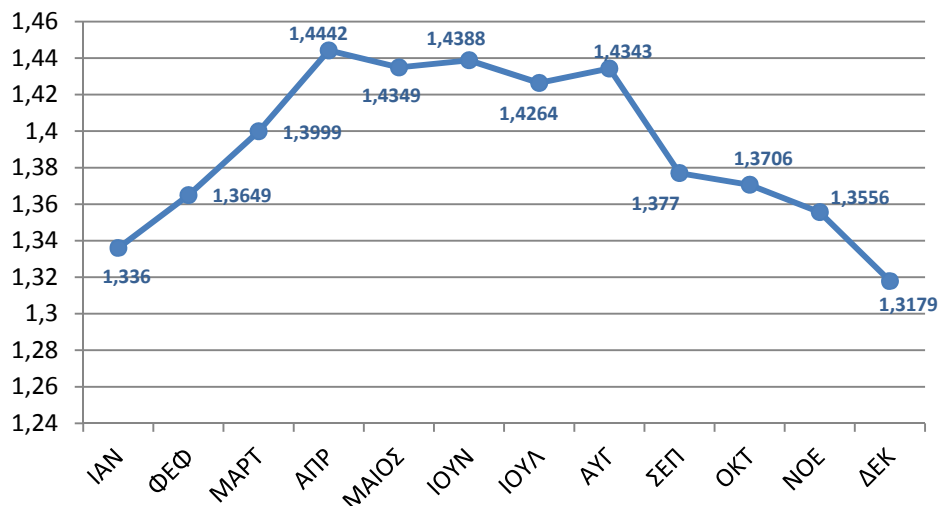
2011: Άνοδος του ευρώ

ΜΗΝΑΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	
		ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΜΗΝΑ	ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΙΑΝ	1,3360		
ΦΕΒ	1,3649	2,16	2,16
ΜΑΡ	1,3999	2,56	4,78
ΑΠΡ	1,4442	3,16	8,10
ΜΑΙ	1,4349	-0,64	7,40
ΙΟΥΝ	1,4388	0,27	7,69
ΙΟΥΛ	1,4264	-0,86	6,77
ΑΥΓ	1,4343	0,55	7,36
ΣΕΠ	1,3770	-3,99	3,07
ΟΚΤ	1,3706	-0,46	2,59
ΝΟΕ	1,3556	-1,09	1,47
ΔΕΚ	1,3179	-2,78	-1,35
2011 (Μ.Ο.)	1,3920		4,19

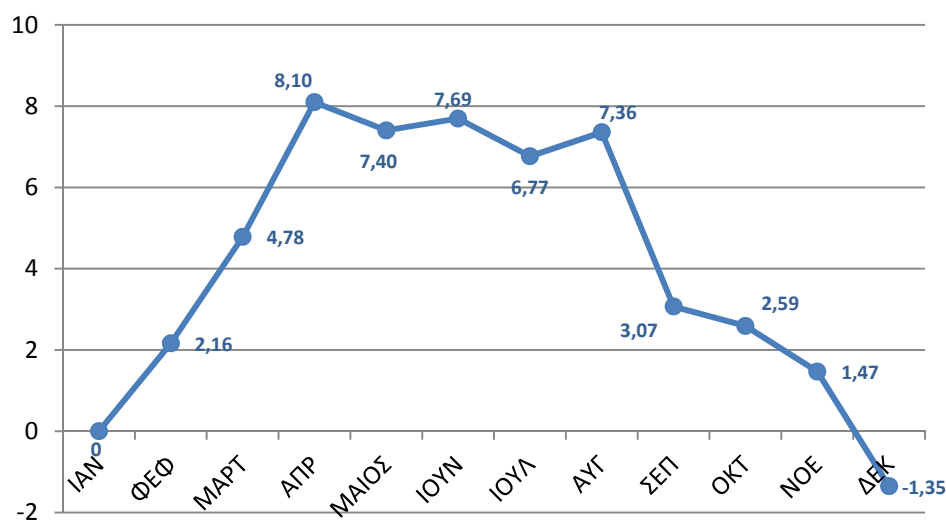
Πίνακας12: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου (μέσες τιμές) για το έτος 2011 και ποσοστιαίες μεταβολές

Μετά από δύο συνεχής υποτιμήσεις το ευρώ ανατιμάτε η μεγαλύτερη ισοτιμία της χρονιάς σημειώθηκε τον Απρίλιο και αντιστοιχούσε σε 1,4442 \$ ανά € με ποσοστιαία μεταβολή 8,10 από την αρχή του έτους.

Η ανατίμηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος ήταν έντονη καθώς η ποσοστιαία μεταβολή άλλαξε πρόσημο από αρνητικό σε θετικό και ανήλθε στο 5% ενώ η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου καθορίστηκε σε $S = 1,3920$.

Διάγραμμα 22: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου για το έτος 2011

Διάγραμμα 23: Ισοτιμία ευρώ – δολαρίου, μεταβολή %, από την αρχή του έτους

Από το διάγραμμα ποσοστιαίας μεταβολής παρατηρούμε τη συνεχή άνοδο του ευρώ από την αρχή του έτους μέχρι και τον Απρίλιο το επόμενο τετράμηνο το ευρώ παρέμεινε σχετικά σταθερό από τον Αύγουστο μέχρι το τέλος του χρόνου

παρουσιάζει συνεχής υποτίμηση. Το ποσοστό μεταβολής που σημειώθηκε τον Δεκέμβριο ήταν της τάξης -1,35% σε σχέση με τη αρχή του έτους.

Σημείωση: όλοι οι λόγοι της υποτίμησης ή ανατίμησης των νομισμάτων καθώς και ημερήσιες αναφορές ισοτιμιών είναι σύμφωνα με ετήσιες εκθέσεις της ΕΚΤ 2002-2011 [18]

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΓΙΕΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ €/¥

4.1 Ιαπωνία και γιεν

Η Ιαπωνία είναι σήμερα από τα ισχυρότερα βιομηχανικά κράτη στον κόσμο. Παρά τις μεγάλες καταστροφές που υπέστη εξαιτίας του Β΄ παγκοσμίου πολέμου, η υφιστάμενη μεγάλη οικονομική ανάπτυξη της πραγματοποιήθηκε ταχύτατα. Η ιαπωνική οικονομία στηρίζεται κυρίως στις εξαγωγές, όπως αυτοκίνητων και ηλεκτρονικών ειδών, χάρη στην αναπτυγμένη τεχνολογία της και στο εργατικό της δυναμικό. Για το λόγω αυτό, η αξία του γιεν είναι πολύ σημαντική για την οικονομική της ευημερία. Η Κεντρική Τράπεζα της Ιαπωνίας παρεμβαίνει αρκετά συχνά στην διαμόρφωση της αξίας του Γεν και της ισοτιμίας του διότι, ισχυρό γιεν σημαίνει ότι τα αγαθά της Ιαπωνίας, θα γίνουν πιο ακριβά για τους ξένους, με συνέπεια να μειωθεί η ζήτηση αγαθών και η εξαγωγές τους. Μια τέτοια οικονομική πολιτική δεν θα ήταν συμφέρουσα για την χώρα και για το λόγο αυτό επιλέγει να κρατά το νόμισμα σε χαμηλά επίπεδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η επιβράδυνση της οικονομικής της ανάπτυξης που σημειώθηκε τη δεκαετία του 1980, εξαιτίας των παρεμβατικών κινήσεων της Κεντρικής της Τράπεζας. Σήμερα, η οικονομία της Ιαπωνίας είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, κρατώντας το εθνικό της νόμισμα, υποτιμημένο.

Το νόμισμα και το σύμβολο του γιεν ¥

Το 1871 δημιουργήθηκε το γιεν Ιαπωνίας με βάση το Ισπανικό δολάριο της εποχής. Σήμερα το γιέν είναι το επίσημο νόμισμα της Ιαπωνίας και χρησιμοποιείται επίσης ως αποθεματικό νόμισμα σε ευρεία κλίμακα, μαζί με το δολάριο ΗΠΑ και το ευρώ. Το σύμβολο του γιέν είναι ¥ μοιάζει με ελληνικό ύψιλον με δυο οριζόντιες γραμμές που όπως έχουμε προαναφέρει και στα προηγούμενα σύμβολα συμβολίζουν την σταθερότητα του νομίσματος. Το σύμβολο του γιεν είναι ίδιο με αυτό που χρησιμοποιείτε για το κινέζικο γιουάν με διαφορά ότι το κινέζικο νόμισμα έχει μόνο

μια οριζόντια γραμμή (¥). Όσο αναφορά την ισοτιμία του νομίσματος μέχρι το 2ο παγκόσμιο πόλεμο το γιεν είχε σταθερή ισοτιμία με το χρυσό. Μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο και μέχρι το 1971 το γιεν είχε σταθερή ισοτιμία με το Δολάριο ΗΠΑ. Από το 1971 και μέχρι σήμερα, το γιεν έχει ελεύθερη ισοτιμία σε σχέση με όλα τα άλλα νομίσματα.

4.2 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν, 2002 – 2011

Αφού περιγράψουμε τη γενική εικόνα των ισοτιμιών ευρώ – γιεν για το διάστημα 2002 – 2011, στη συνέχεια θα δώσουμε αναλυτικότερες περιγραφές για το κάθε έτος.

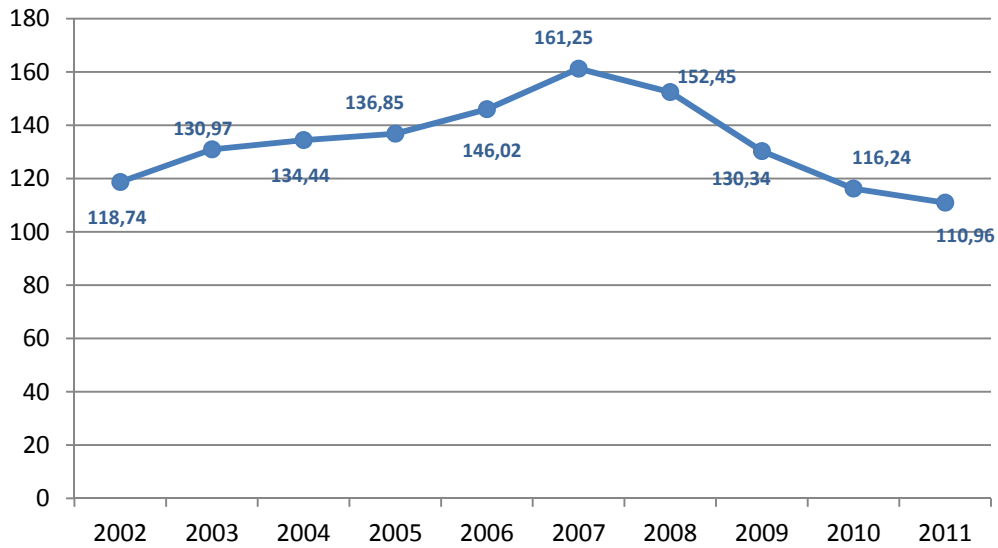
ΕΤΗ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ (1)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % (2) ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % (2) ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002
2002	118,74	8,6	
2003	130,97	10,30	10,30
2004	134,44	2,65	13,22
2005	136,85	1,79	15,25
2006	146,02	6,70	22,97
2007	161,25	10,43	35,80
2008	152,45	-5,46	28,39
2009	130,34	-14,50	9,77
2010	116,24	-10,82	-2,11
2011	110,96	-4,54	-6,55

Πίνακας 13: Συναλλαγματική Ισοτιμία ευρώ – γιεν, 2002 – 2011
και ποσοστιαίες μεταβολές.

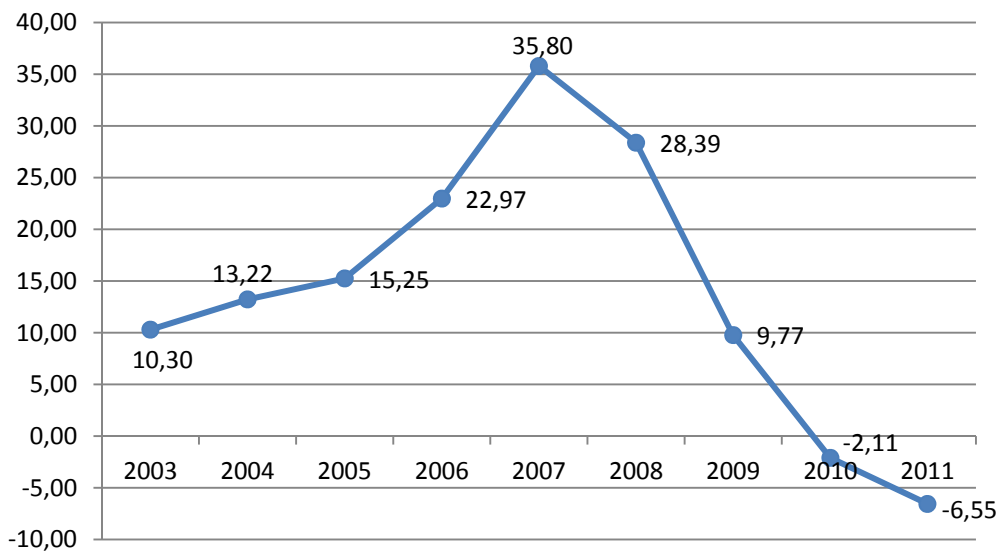
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα/ Bank of Greece and European Central Bank

(1) Μονάδες γιεν ανά ευρώ, μέσες τιμές περιόδου.

(2) Το θετικό πρόσημο εκφράζει την ανατίμηση του ευρώ ενώ το αρνητικό την υποτίμηση

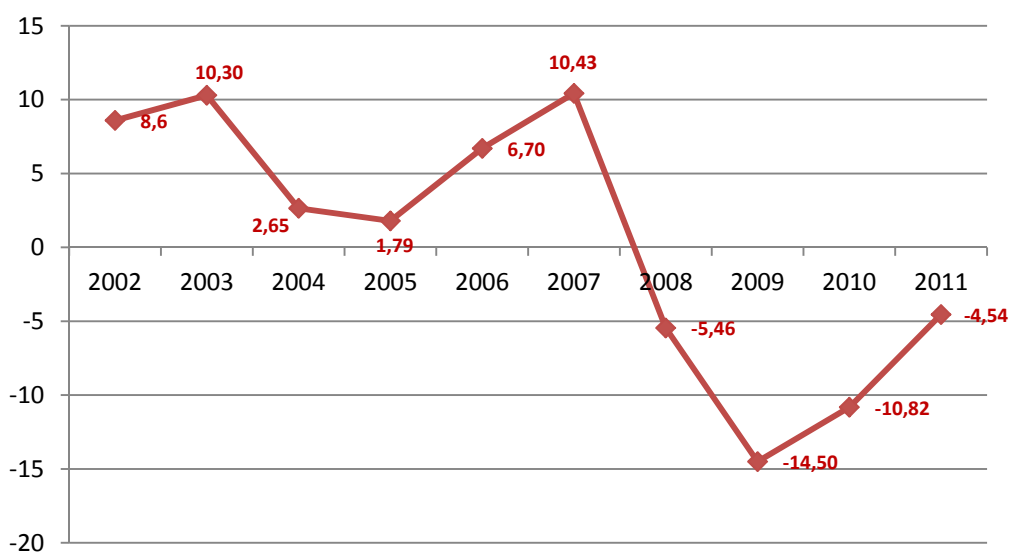
Διάγραμμα 24: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μέσες τιμές περιόδου 2002 – 2011

Διάγραμμα 25: Ισοτιμία ευρώ – γιεν 2003 – 2011,
μεταβολή %, από το έτος 2002

Στα παραπάνω διαγράμματα παρατηρούμε την ανοδική πορεία του ευρώ σε σχέση με το γιέν που πραγματοποιήθηκε μέχρι το 2007 όπου έφτασε και στο αποκορύφωμα της με ισοτιμία ευρώ – γιεν σε $S = 161,25$ και ποσοστό μεταβολής 35,80% από το 2002. Στη συνέχεια η συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν

απέκτησε καθοδική τροχιά μέχρι το 2011 όπου διαμορφώθηκε σε $S = 110,96 \text{ €}$ ανά € και ποσοστό μεταβολής $-6,55\%$ από το 2002.

Διάγραμμα 26: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, 2002 – 2011,
μεταβολή % από το προηγούμενο έτος

Το παραπάνω διάγραμμα μας δείχνει την ασταθή πορεία του ευρώ σε σχέση με το γιέν. Αρχικά το ευρώ ανατιμήθηκε το 2003 με ποσοστό μεταβολής $10,30\%$ από το προηγούμενο έτος στη συνέχεια παρουσίασε δυο διαδοχικές υποτιμήσεις το 2004 και το 2005, το επόμενο διάστημα ανέκαμψε και πάλι σημειώνοντας το 2007 το μεγαλύτερο ποσοστό μεταβολή που αντιστοιχούσε σε $10,43\%$ σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα επόμενα έτη η συναλλαγματική ισοτιμία συνέχιζε να υποτιμάται και να ανατιμάται κατά διαστήματα με την μεγαλύτερη υποτίμηση το 2009 της τάξεως $-14,50\%$ σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όπου η συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν διαμορφώθηκε σε $S = 130,34$. Το 2011 το ευρώ ήταν και πάλι υποτιμημένο ως προς το γιεν, με αρνητικές μεταβολές, $-4,54\%$ από το προηγούμενο έτος και $-6,55\%$ από το έτος 2002. Η ισοτιμία στο τέλος του 2011 ίση με $S = 110,96 \text{ €}$ ανά ευρώ.

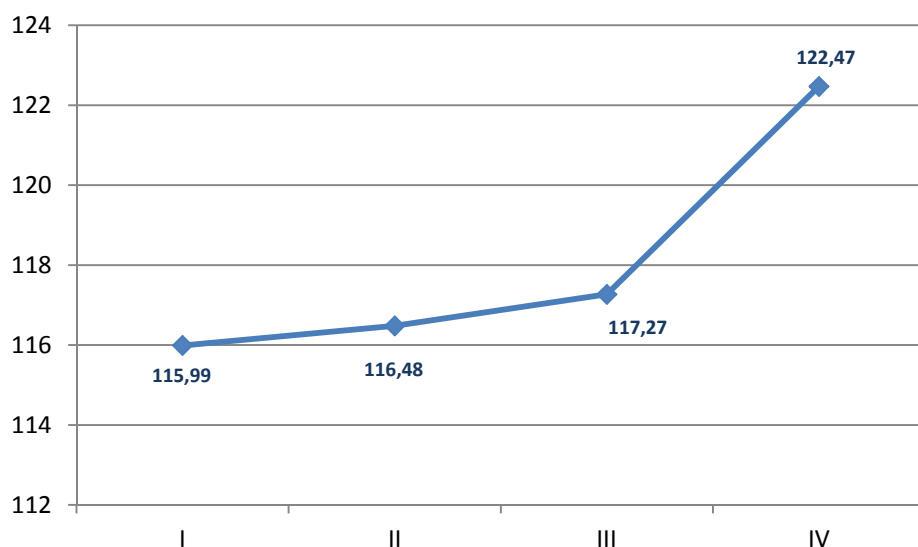
4.3 Συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν, ανά έτος

2002: Το ευρώ κυκλοφορεί με την φυσική του μορφή στην Ελλάδα.

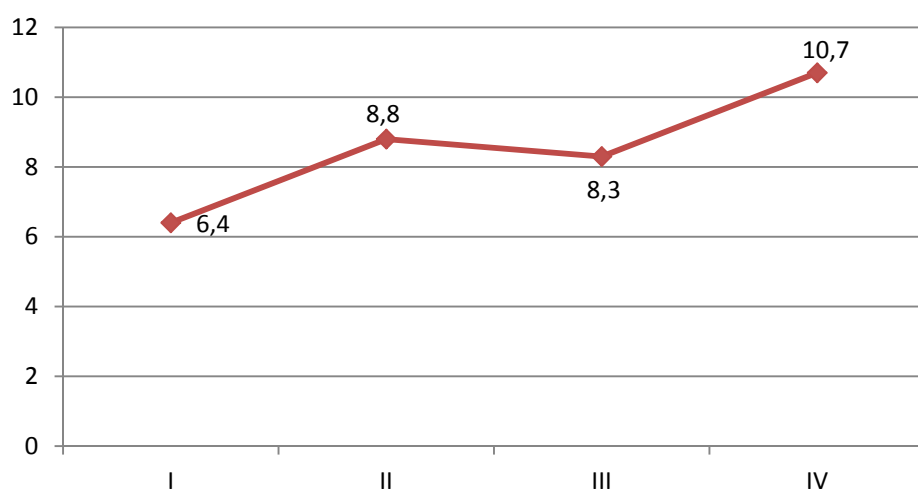
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2002	118,05	8,6
I	115,99	6,4
II	116,48	8,8
III	117,27	8,3
IV	122,47	10,7

Πίνακας 14: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές)
για το έτος 2002 και ποσοστιαίες μεταβολές

Το 2002 υπό συνθήκες αυξημένης αβεβαιότητας για τις προοπτικές ανάπτυξης στις κυριότερες οικονομικές περιοχές του κόσμου, καθώς σε συνδυασμό με την έντονη μείωση των τιμών στις παγκόσμιες χρηματιστηριακές αγορές το ευρώ ανατιμάτε έναντι κυριότερων νομισμάτων . Το γιέν παρέμεινε σχετικά σταθερό το μεγαλύτερο διάστημα του 2002 υποτιμήθηκε το τελευταία τρίμηνο του έτους. Η υποτίμηση αυτή οφειλόταν στην αβεβαιότητα για τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης στις κυριότερες αγορές προορισμού των ιαπωνικών εξαγωγών και την ανησυχία της αγοράς για την επίλυση των προβλημάτων του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ιαπωνίας. Η μέση τιμή που διαμορφώθηκε αυτήν την χρονιά ήταν 118,05 ¥/€ και το ποσοστό μεταβολής 8,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος

Διάγραμμα 27: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2002

Διάγραμμα 28: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

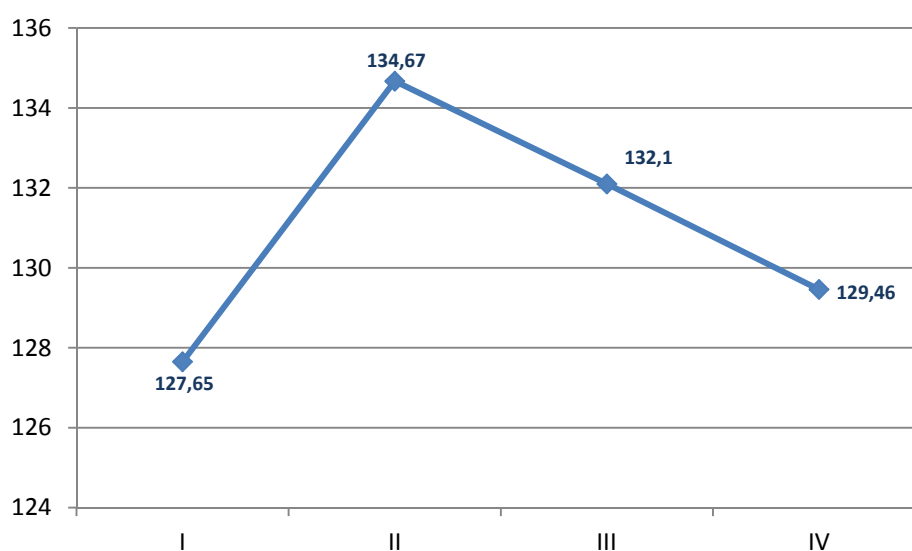
Το 2002 το ευρώ πραγματοποίησε μια ανοδική πορεία σε σχέση με το γιέν με αποκορύφωμα το τελευταία τρίμηνο του έτους, όπου η συναλλαγματική ισοτιμία διαμορφώθηκε στα 122,47 € ανά € και το ποσοστό μεταβολής στο 10,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

2003

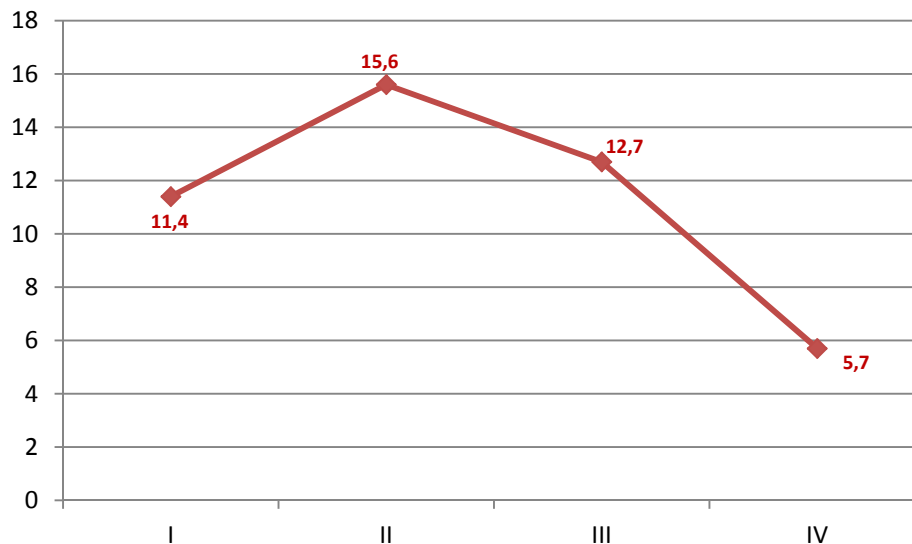
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2003	130,97	10,9
I	127,65	11,4
II	134,67	15,6
III	132,1	12,7
IV	129,46	5,7

Πίνακας 15: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιέν (μέσες τιμές)
για το έτος 2003 και ποσοστιαίες μεταβολές

Την επόμενη χρονιά το ευρώ συνεχίζει να ανατιμάται έναντι κυριότερων νομισμάτων και του γιέν. Το πρώτο τρίμηνο η ισοτιμία αντιστοιχούσε σε S=127,65 γιέν ανά ευρώ. Η μέση τιμή περιόδου ανήλθε στα 130,97γιέν /ευρώ και η ποσοστιαία μεταβολή στο 10,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το ποσοστό μεταβολής από το 2002 αντιστοιχούσε σε 10,30%

Διάγραμμα 29: Ισοτιμία ευρώ – γιέν για το έτος 2003

Διάγραμμα 30: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Το 2003 το ευρώ συνέχισε να ανατιμάται με αποκορύφωμα το δεύτερο τρίμηνο του έτους όπου η συναλλαγματική ισοτιμία ήταν ίση με 134,67 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής με 15,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα επόμενα τρίμηνα το ευρώ παρουσίασε δύο διαδοχικές υποτιμήσεις της τάξεως 12,7% και 5,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

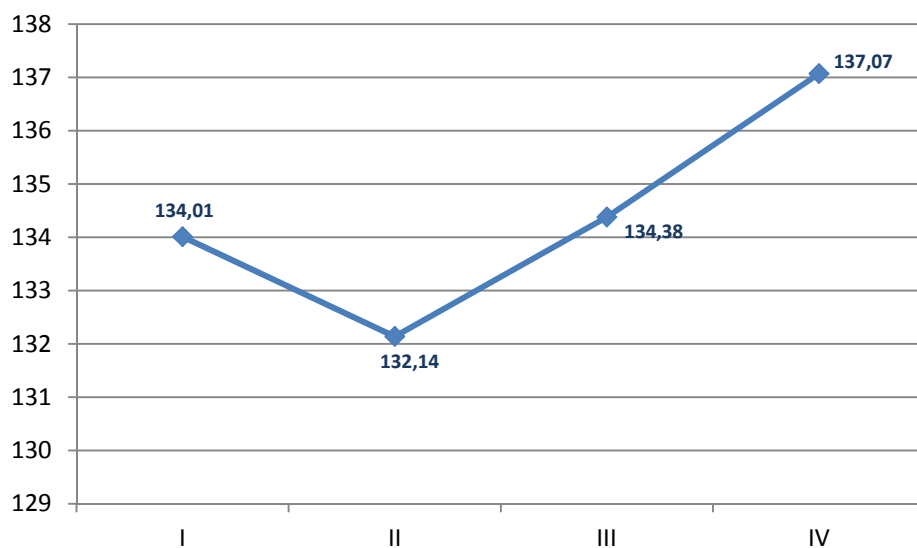
2004

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2004	134,4	2,7
I	134,01	5
II	132,14	-1,9
III	134,38	1,7
IV	137,07	5,9

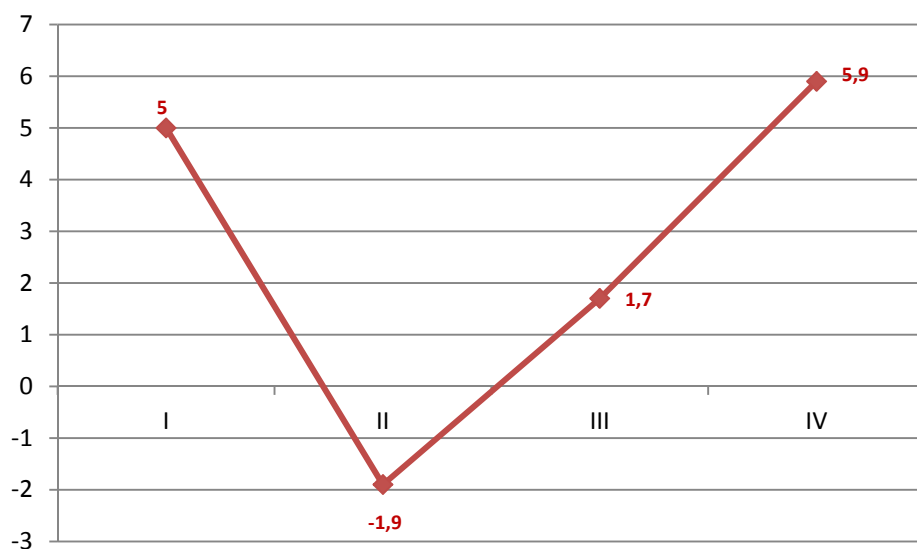
Πίνακας 16: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2004 και ποσοστιαίες μεταβολές

Το 2004 οι κινήσεις των διμερών συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρώ στις αγορές συναλλάγματος έναντι των κυριότερων νομισμάτων ήταν μάλλον μέτριες. Το

τελευταίο τρίμηνο του έτους το ευρώ σημείωσε ανατίμηση έναντι του γιέν Ιαπωνίας κατά 5,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και ισοδυναμούσε με 137,07 γιέν . Για τις μέσες τιμές περιόδου το ποσοστό μεταβολής ανήλθε σε μόλις 2,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και η συναλλαγματική ισοτιμία σε 134,44 ¥ ανά €

Διάγραμμα 31: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2004

Διάγραμμα 32: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

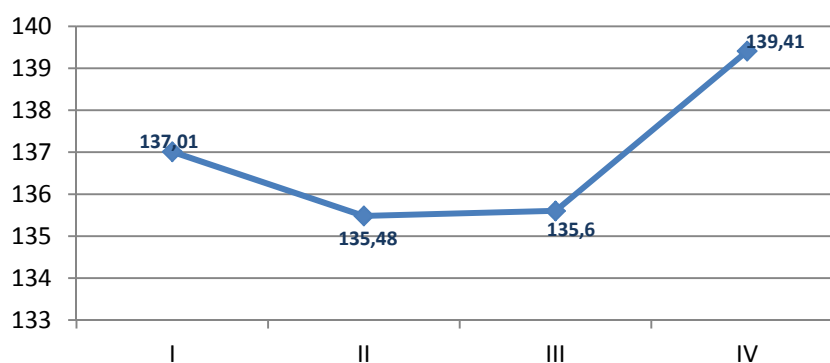
Υποτιμημένο κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους ήταν το ευρώ κατά 1,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ – γιεν ίση με S = 132,14. Στη συνέχεια παρουσίασε συνεχή άνοδο με αποκορύφωμα το τελευταίο τρίμηνο του έτους όπου το ποσοστό μεταβολής ανήλθε στο 5,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

2005

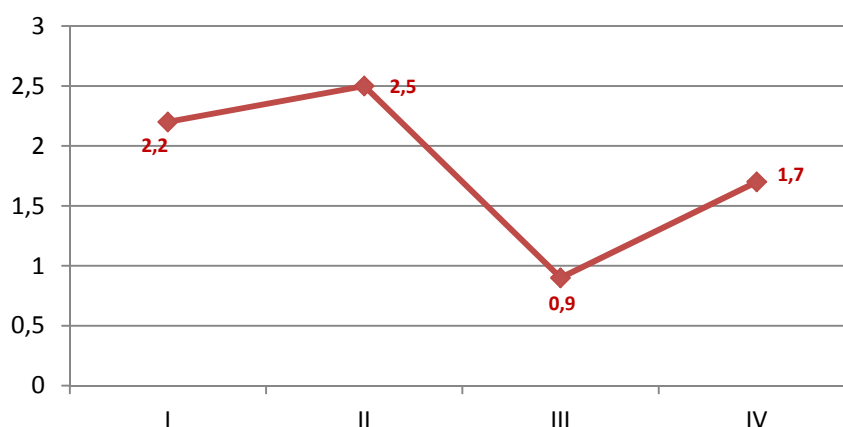
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2005	136,85	1,8
I	137,01	2,2
II	135,48	2,5
III	135,6	0,9
IV	139,41	1,7

Πίνακας 17: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2005 και ποσοστιαίες μεταβολές

Τους πρώτους μήνες του 2005 το ευρώ υποχώρησε έναντι ορισμένων νομισμάτων όπως του δολαρίου και του γιέν. Ειδικότερα έναντι του γιέν συνέχισε να υποτιμάται μέχρι το τρίτο τρίμηνο του έτους. Στη συνέχεια ανέκτησε τις δυνάμεις του έναντι του Ιαπωνικού νομίσματος αλλά οι διακυμάνσεις των διμερών συναλλαγματικών ισοτιμιών του έναντι των περισσότερων άλλων νομισμάτων ήταν μέτριες. Η μέση τιμή περιόδου, αυξημένη κατά 1,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, διαμορφώθηκε στα 136,85 ¥ ανά €

Διάγραμμα 33: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2005

Διάγραμμα 34: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Κατά τη διάρκεια του έτους το ευρώ παρουσίαζε διακυμάνσεις την μεγαλύτερη υποτίμηση είχε υποστεί το τρίτο τρίμηνο ίση με 0,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το τελευταίο τρίμηνο ανέκαμψε διαμορφώνοντας ισοτιμία ίση με 139,41 ¥ ανά € και ποσοστό μεταβολής 1,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

2006

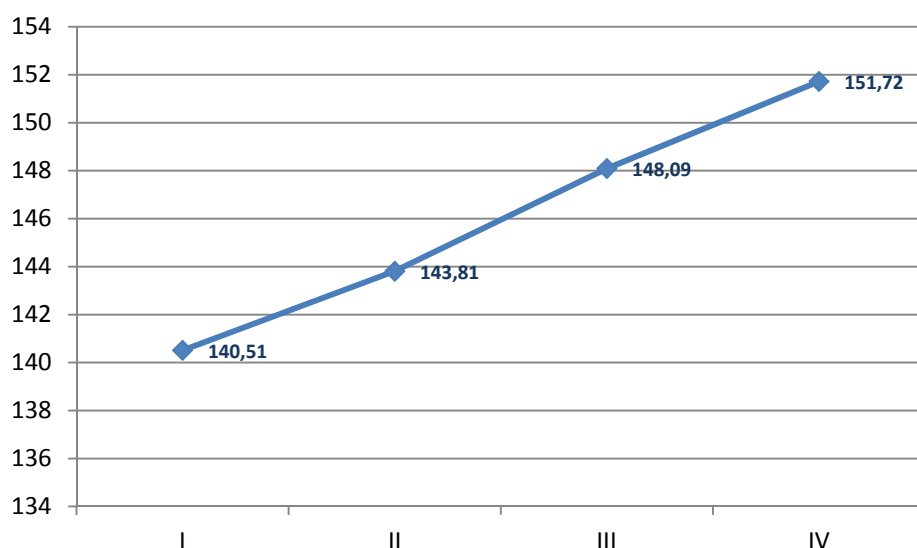
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2006	146,02	6,7
I	140,51	2,6
II	143,81	6,2
III	148,09	9,2
IV	151,72	8,8

Πίνακας 18: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2006 και ποσοστιαίες μεταβολές

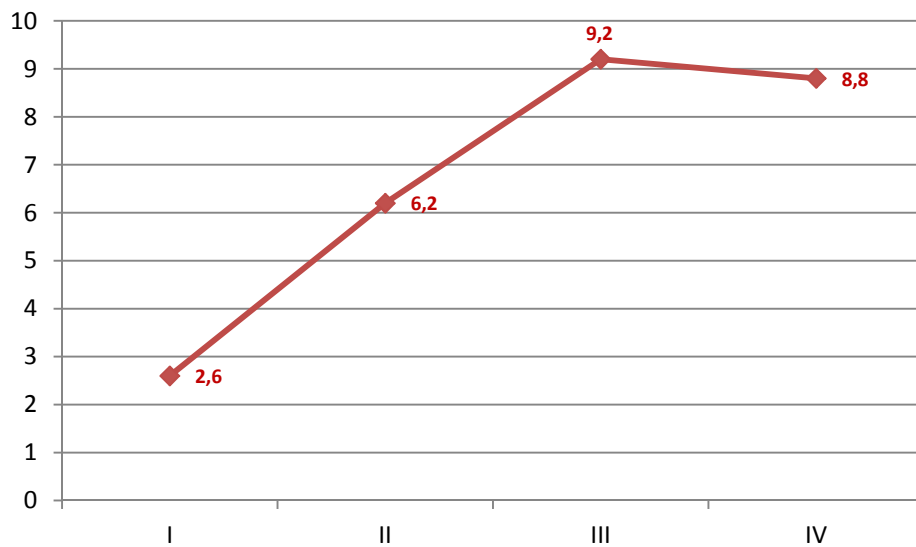
Το 2006 το ευρώ συνέχισε την ανοδική του πορεία. Η ανατίμηση αυτή αντανακλούσε κυρίως την ενίσχυση έναντι πολλών νομισμάτων καθώς και του γιέν Ιαπωνίας. Παρόλο που την περίοδο αυτή η Ιαπωνία πραγματοποιούσε

συνεχιζόμενη οικονομική ανάπτυξη το γιέν σημείωνε σταδιακή υποτίμηση σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Ένας παράγοντας που εξηγεί την υποτίμηση του ιαπωνικού νομίσματος φαίνεται να είναι η μεγάλη διαφορά των επιτοκίων των ιαπωνικών τίτλων σε σχέση με άλλες σημαντικές οικονομίες, η οποία, σύμφωνα με πληροφορίες, ευνόησε τη διενέργεια εκτεταμένων συναλλαγών τύπου “carry trade”¹ σε ένα περιβάλλον χαμηλής τεκμαρτής μεταβλητότητας² της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η ισοτιμία περιόδου ανήλθε στα 146,02 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής στα 6.7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

1. Carry trade- Επενδυτική στρατηγική κατά την οποία ένας επενδυτής πουλά ένα νόμισμα με σχετικά χαμηλό επιτόκιο και με το χρηματικό προϊόν της πώλησης αγοράζει ένα άλλο νόμισμα με μεγαλύτερο επιτόκιο. Κλασικό παράδειγμα: Στην περίπτωση του carry trade στο ιαπωνικό νόμισμα γιεν (δηλαδή στην ισοτιμία δολάριο/γιεν) ο επενδυτής δανείζεται γιεν από μία γιαπωνέζικη τράπεζα τα οποία τα μετατρέπει σε αμερ. \$ (πουλάει γιεν αγοράζει \$) και με τα δολάρια αγοράζει ένα ομόλογο. Εάν το ομόλογο έχει απόδοση 5% και τα ιαπωνικά επιτόκια είναι στο 0,5%, ο επενδυτής κερδίζει τη διαφορά $5\% - 0,5\% = 4,5\%$, με την προϋπόθεση ότι η ισοτιμία δολάριο/γιεν δε θα αλλάξει.
2. Η Τεκμαρτή Μεταβλητότητα μας δίνει ποια θεωρεί η αγορά ότι θα είναι η μεταβλητότητα της μετοχής/δείκτη στο μέλλον. Το τι θεωρεί η αγορά για τη μεταβλητότητα αντικατοπτρίζεται στην τιμή που ένα Δικαίωμα διαπραγματεύεται στην αγορά

Διάγραμμα 35: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2006

Διάγραμμα 36: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

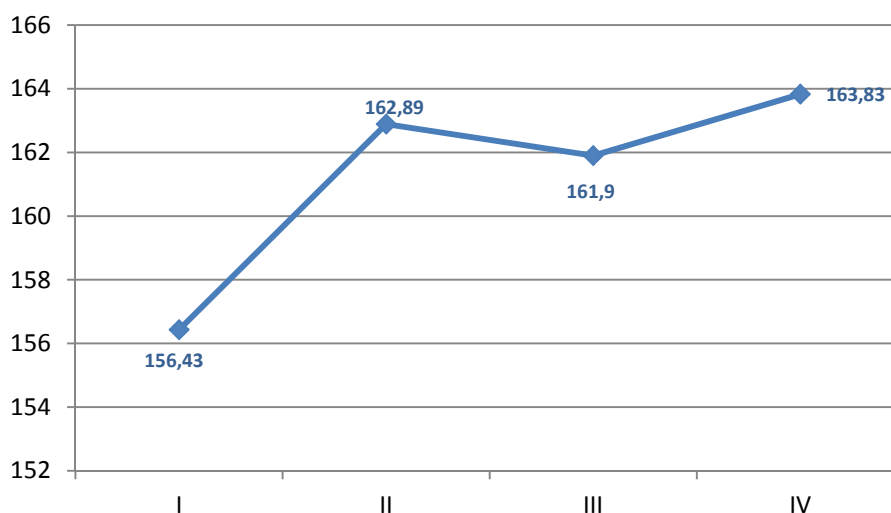
Συνεχής άνοδο κατά τη διάρκεια όλης της χρονιάς πραγματοποίησε το ευρώ το τελευταία τρίμηνο του έτους διαμορφώθηκε μια υψηλή ισοτιμία της τάξεως 151,72 ¥ ανά € παρόλο που το ποσοστό μεταβολής ήταν μειωμένο και αντιστοιχούσε σε 8,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

2007

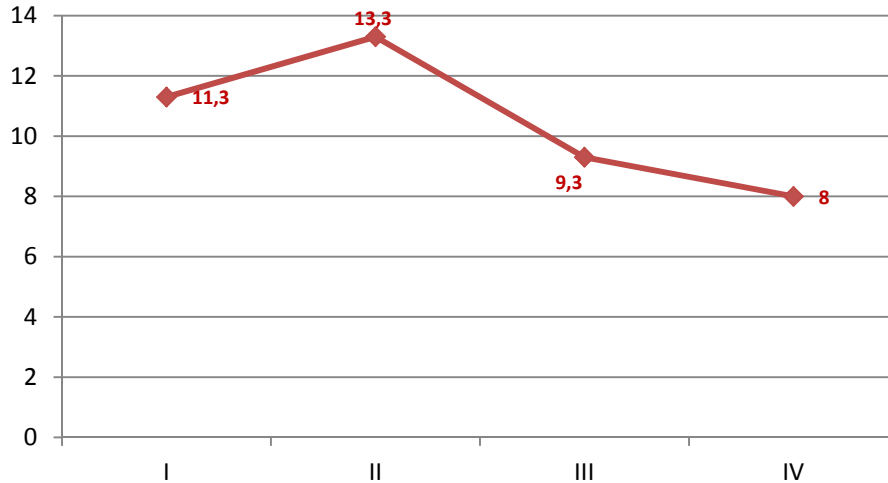
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2007	161.25	10.4
I	156,43	11,3
II	162,89	13,3
III	161,90	9,3
IV	163,83	8,0

Πίνακας 19: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2007 και ποσοστιαίες μεταβολές

Με κεκτημένη ταχύτητα το ευρώ συνεχίζει να ανατιμάτε σημειώνοντας την μεγαλύτερη ισοτιμία έναντι του γιέν το 2007. Στις 13 Ιουλίου το ευρώ έφθασε στο πρωτοφανές υψηλό επίπεδο των 168,68 γιεν ανά ευρώ. Από τα μέσα Αυγούστου έως τα μέσα Οκτωβρίου το ευρώ ενισχύθηκε και πάλι έναντι του γιεν Ιαπωνίας, ενώ στο υπόλοιπο του έτους η συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/γιεν παρουσίασε σημαντικές διακυμάνσεις χωρίς τάση προς σαφή κατεύθυνση. Στις 31.12.2007, το ευρώ διαμορφώθηκε σε 164,93 γιεν Ιαπωνίας, δηλ. σε επίπεδο 5,1% υψηλότερο από ότι στην αρχή του έτους. Παράλου που Υπήρξαν περίοδοι διακυμάνσεων μέσα στην χρονία αυτό δεν εμπόδισε την διαμόρφωση υψηλότερης ισοτιμίας, η μέση τιμή περιόδου λοιπών για το 2007 ανήλθε σε 161,25 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής σε 10,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 37: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2007

Διάγραμμα 38: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Το 2007 το ευρώ συνεχίζει να ανατιμάται κατά τα πρώτα δύο τρίμηνα, στο τρίτο τρίμηνο υποτιμήθηκε ελαφρά και στη συνέχεια συνέχισε να ανατιμάται. Το μεγαλύτερο ποσοστό μεταβολής σημειώθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο και ήταν της τάξεως 13,3% ενώ στο τέλος της χρονιάς το ποσοστό έπεσε στο 8% .

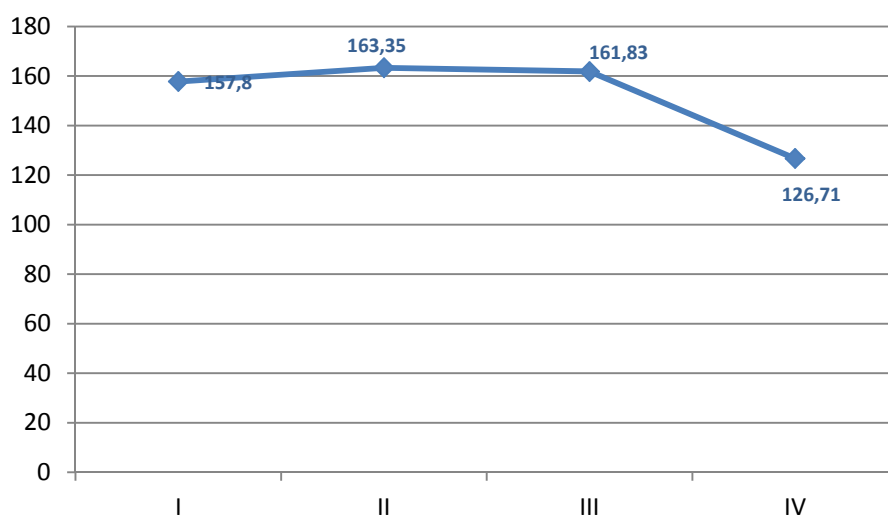
2008

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2008	152.45	-5.5
I	157.80	0.9
II	163.35	0.3
III	161.83	0.0
IV	126.71	-22.7

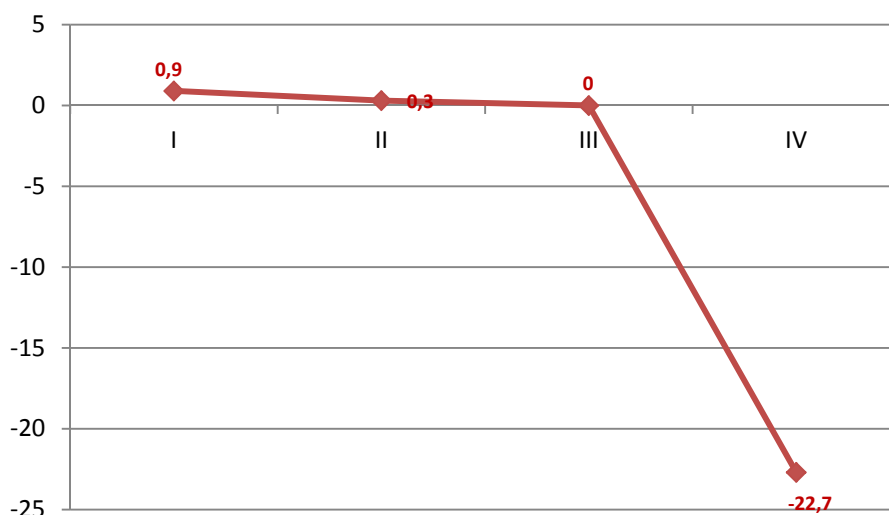
Πίνακας 20: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2008 και ποσοστιαίες μεταβολές

Το 2008 η χρηματοπιστωτική αναταραχή στις αγορές χρήματος και πιστώσεων επηρέασαν σημαντικά της εξελίξεις στις αγορές συναλλάγματος. Ακολουθώντας παρόμοια πορεία με την Σ.Ι. ευρώ/δολαρίου, το ευρώ παρουσίασε σημαντικές διακυμάνσεις και έναντι του γιεν Ιαπωνίας κατά τη διάρκεια του 2008, οι οποίες

κάλυπταν ένα ασυνήθιστα μεγάλο εύρος (από 115,75 έως 169,75 ¥ ανά €). Η μεταβλητότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας ευρώ/γιεν φαίνεται ότι αντανακλά κυρίως τις προσδοκίες των αγορών σχετικά με τη μεταβλητότητα των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Η μεταβλητότητα αυτή επηρέασε την αναμενόμενη κερδοφορία των συναλλαγών τύπου “carry trade”, δηλ. συναλλαγών που συνίστανται σε δανεισμό σε ένα νόμισμα χαμηλών αποδόσεων (όπως το γιεν) και επένδυση σε ένα νόμισμα υψηλών αποδόσεων. Η τεκμαρτή μεταβλητότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας ευρώ/γιεν – όπως μετρείται με δείκτες που βασίζονται στις τιμές δικαιωμάτων προαίρεσης – παρουσίασε έντονες αυξομειώσεις στη διάρκεια του 2008, φθάνοντας στο ανώτατο επίπεδό της τον Οκτώβριο και υποχωρώντας στη συνέχεια. Αυτές οι συνθήκες εξαιρετικής μεταβλητότητας στην αγορά συναλλάγματος εξηγούν εν πολλοίς την αρχική ανατίμηση και στη συνέχεια την απότομη υποτίμηση του ευρώ έναντι του γιεν το 2008. Στο πλαίσιο αυτών των διακυμάνσεων η μέση τιμή περιόδου ευρώ/γιέν διαμορφώθηκε σε 152,45 ¥ ανά € και ποσοστό μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος -5,5%

Διάγραμμα 39: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2008

Διάγραμμα 40: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Ανοδική πορεία πραγματοποίησε το ευρώ το πρώτο εξάμηνο του έτους ενώ στο δεύτερο ξεκίνησε να υποτιμάτε. Αρκετά υποτιμημένο κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους το ποσοστό μεταβολής σε σχέση με το προηγούμενο έτος διαμορφώθηκε στα -22,7%.

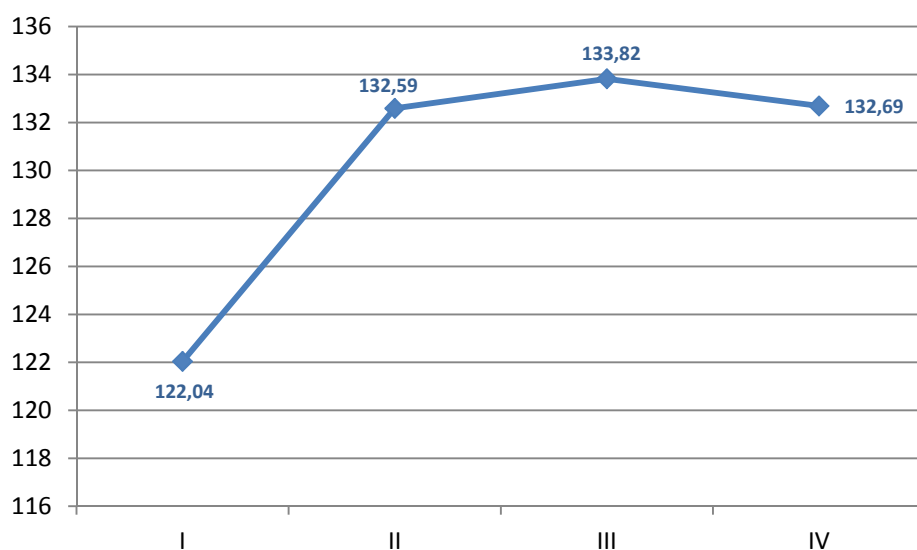
2009

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2009	130.34	-14.5
I	122.04	-22.7
II	132.59	-18.8
III	133.82	-17.3
IV	132.69	4.7

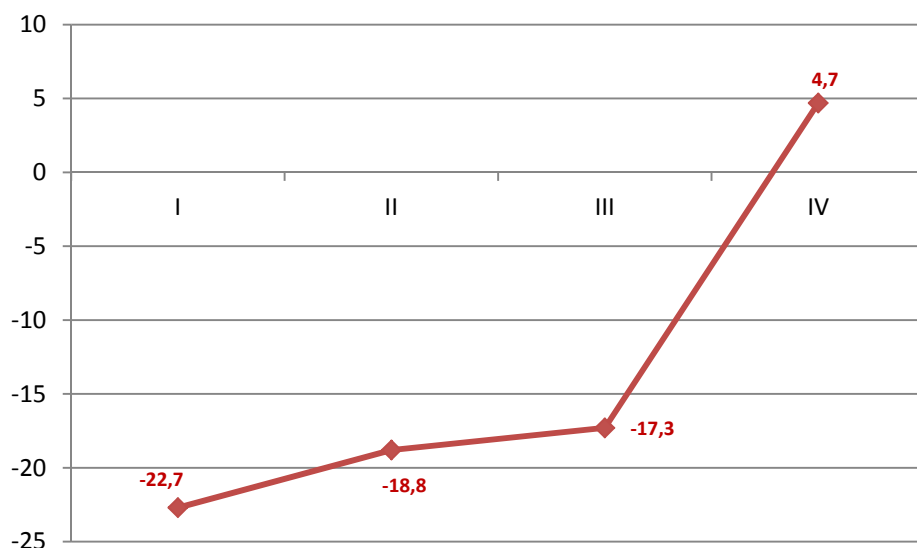
Πίνακας 21: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2009 και ποσοστιαίες μεταβολές

Οι εξελίξεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες το 2009 διαμορφώθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη των διεθνών χρηματοπιστωτικών συνθηκών και τις προοπτικές για την οικονομική ανάκαμψη σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι εντάσεις στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές και η πολύ υψηλή αβεβαιότητα που

επικρατούσε στις αρχές του 2009 σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές οδήγησαν σε κλείσιμο θέσεων από συναλλαγές τύπου “carry trade” (δηλ. συναλλαγών που συνίστανται σε δανεισμό σε ένα νόμισμα χαμηλών αποδόσεων και επένδυση σε ένα νόμισμα υψηλών αποδόσεων) και σε μετατοπίσεις χαρτοφυλακίων παγκοσμίως, επιφέροντας έτσι έντονες διακυμάνσεις στις κύριες διμερείς συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των κυριότερων νομισμάτων. Ακολουθώντας παρόμοια πορεία όπως και έναντι του δολαρίου, τους δύο πρώτους μήνες του 2009 το ευρώ υποτιμήθηκε έναντι του γιεν Ιαπωνίας. Το Μάρτιο και τον Απρίλιο, όταν η οικονομική δραστηριότητα στην Ιαπωνία παρουσίασε, σύμφωνα με πληροφορίες, μεγαλύτερη επιδείνωση από την αρχικά αναμενόμενη και οι εντάσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές άρχισαν να μετριάζονται, το ευρώ ανέκαμψε. Για το υπόλοιπο του 2009, το ευρώ παρουσίασε διακυμάνσεις μεταξύ 128 και 138 γιεν. Συνολικά η μέση τιμή συναλλαγματικής ισοτιμίας ανήλθε στα 130,34 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής συνέχισε να διατηρεί το αρνητικό πρόσημο και διαμορφώθηκε στο - 14,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 41: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2009

Διάγραμμα 42: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Υποτιμημένο αρχικά το ευρώ ανέκαμψε σταδιακά κατά τη διάρκεια του έτους. Το τελευταίο τρίμηνο το ποσοστό μεταβολής άλλαξε πρόσημο από αρνητικό σε θετικό και ανήλθε στο 4,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

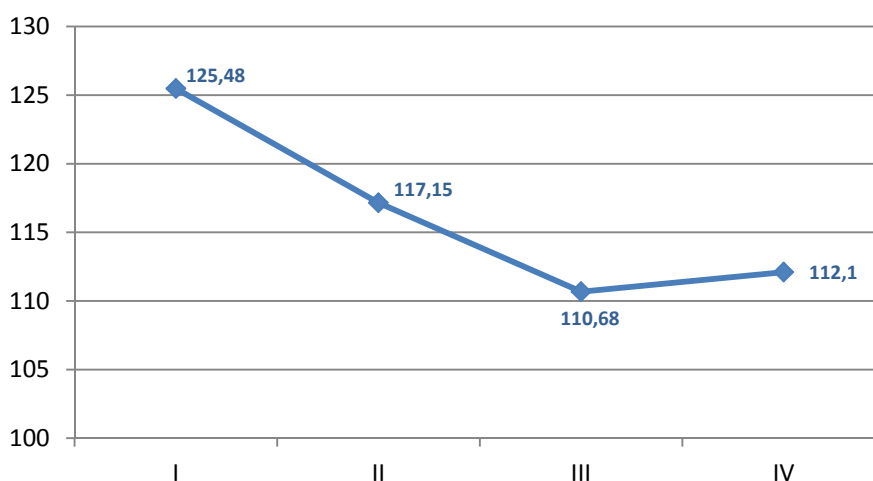
2010

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2010	116.24	-10.8
I	125.48	2.8
II	117.15	-11.6
III	110.68	-17.3
IV	112.10	-15.5

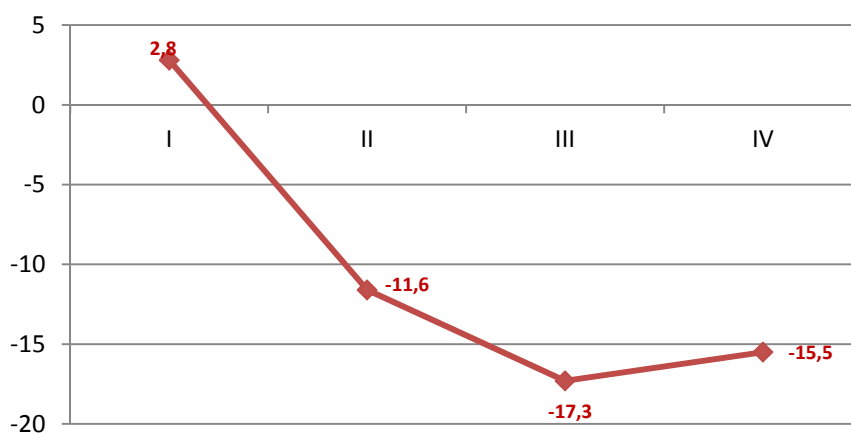
Πίνακας 22: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2010 και ποσοστιαίες μεταβολές

Οι εξελίξεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών το 2010 διαμορφώθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την ανάκαμψη της οικονομίας, τις δημοσιονομικές συνθήκες και τη νομισματική πολιτική ανά τον κόσμο, χαρακτηρίστηκαν δε από κάποια μεταβλητότητα σε πολλές ανεπτυγμένες οικονομίες, καθώς η οικονομική ανάκαμψη

ήταν ακόμη ευάλωτη και εξαρτημένη από τη στήριξη της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής. Το πρώτο εξάμηνο του έτους το ευρώ υποτιμήθηκε έναντι πολλών σημαντικών νομισμάτων, αντανακλώντας τις αυξανόμενες ανησυχίες σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά το δημόσιο χρέος ορισμένων χωρών της ζώνης του ευρώ. Συνέχισε επίσης να υποτιμάτε το πρώτο εξάμηνο του 2010 έναντι του γιεν Ιαπωνίας, αντιστρέφοντας τελείως την ανατίμησή του το 2009. Το υπόλοιπο του 2010 η διμερής ισοτιμία ευρώ/γιέν παρουσίασε σχετικά περιορισμένες διακυμάνσεις, καθώς το ευρώ κινήθηκε μεταξύ 105 και 115 γιεν. Η μέση τιμή περιόδου ανήλθε στα 116,24 ¥ ανά € με ποσοστό μεταβολή -10,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος .

Διάγραμμα 43: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2010

Διάγραμμα 44: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

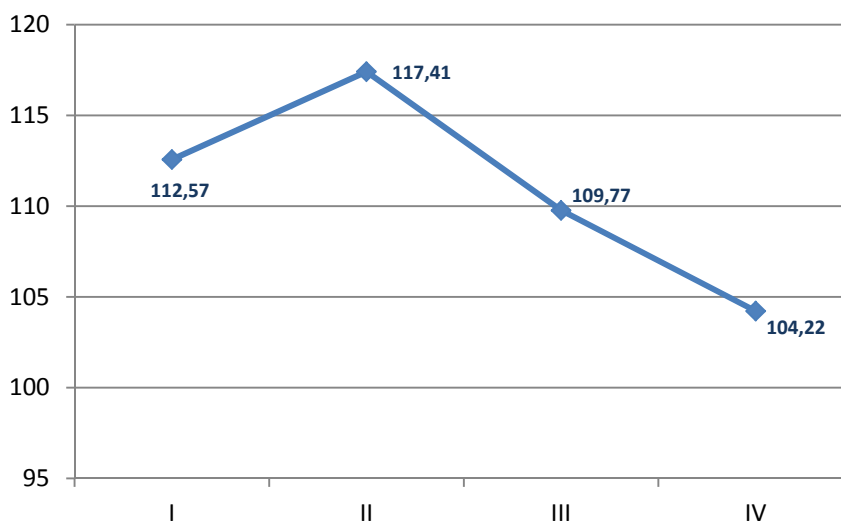
Το 2010 το ευρώ συνέχισε να υποτιμάται με αποκορύφωμα το τρίτη τρίμηνο του έτους όπου η συναλλαγματική ισοτιμία διαμορφώθηκε στα 110,68 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής στα -17,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος στη συνέχεια παρουσίασε ανάκαμψη.

2011

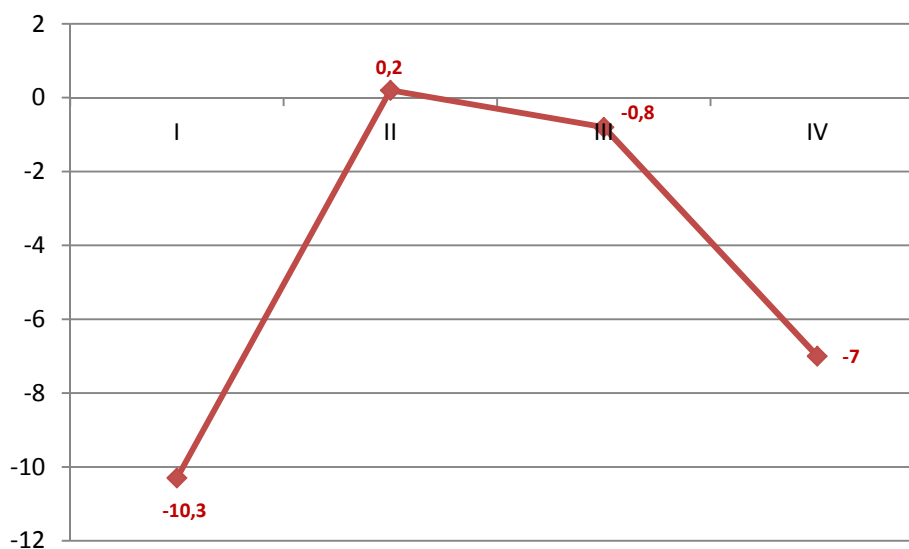
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΙΣΟΤΙΜΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2011	110.96	-4.5
I	112.57	-10.3
II	117.41	0.2
III	109.77	-0.8
IV	104.22	-7.0

Πίνακας 23: Συναλλαγματικές ισοτιμίες ευρώ – γιεν (μέσες τιμές) για το έτος 2009 και ποσοστιαίες μεταβολές

Το ευρώ συνήχησε την πτωτική του τάση και το 2011 ανέκαμψε το δεύτερο τρίμηνο του έτους αλλά στη συνέχεια συνέχισε να υποτιμάτε. Το τελευταία τρίμηνο του έτους η συναλλαγματική ισοτιμία ήταν ίση με 104,22γιέν ανά ευρώ και ποσοστό -7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Συνολικά το 2011 διαμορφώθηκε η μικρότερη συναλλαγματική ισοτιμία της δεκαετίας με 110,94 ¥ ανά € και το ποσοστό μεταβολής επίσης παρέμεινε αρνητικό και ανήλθε στο -4,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 45: Ισοτιμία ευρώ – γιεν για το έτος 2010

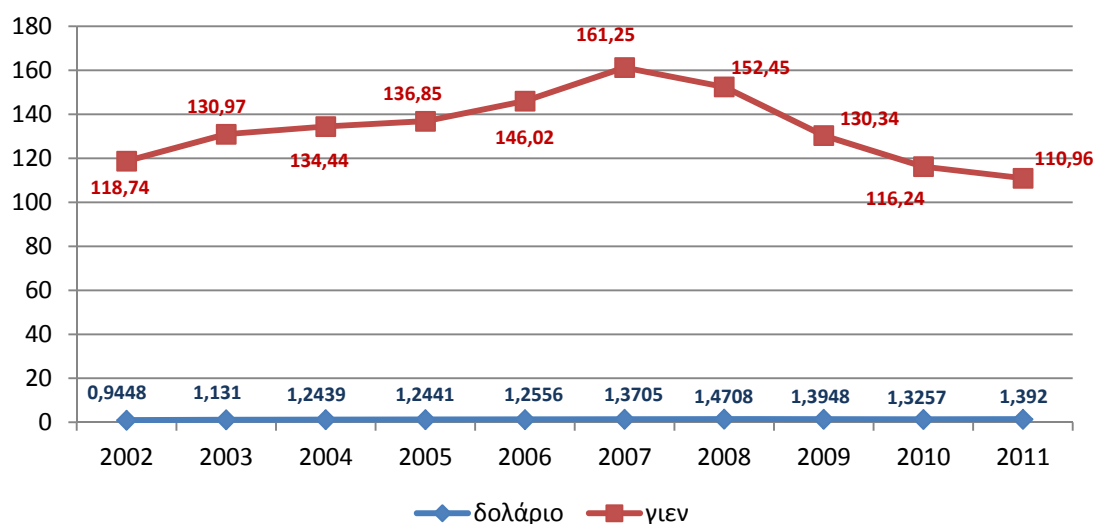
Διάγραμμα 46: Ισοτιμία ευρώ – γιεν, μεταβολή %, από το προηγούμενο έτος

Κατά τη διάρκεια του έτους το ευρώ συνέχισε να υποτιμάτε σημειώνοντας μια ανατίμηση το δεύτερο τρίμηνο του έτους με ισοτιμία 117,41 ¥ ανά €, τα επόμενα τρίμηνα υπέστη περεταίρω υποτίμηση της τάξεως -0,8 και -7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος

Σημείωση: όλοι οι λόγοι τις υποτίμησης ή ανατίμησης των νομισμάτων καθώς και ημερήσιες αναφορές ισοτιμιών είναι σύμφωνα με ετήσιες εκθέσεις της ΕΚΤ 2002-2011 [18]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσα εργασίας ήταν η ανάλυση στατιστικών δεδομένων των διμερών συναλλαγματικών ισοτιμιών. Μέσα από την ανάλυση των στατιστικών δεδομένων είδαμε τους λόγους που ένα νόμισμα ανατιμάται ή υποτιμάται, καθώς και τη νομισματική πολιτική που ακολουθεί. Το ευρώ έχει πραγματοποιήσει μια άξια πορεία για την περίοδο που μελετάμε και τα παρακάτω γραφήματα μας δείχνουν μια συνολική και συνοπτική εικόνα της δεκαετίας.

Διάγραμμα 47: Ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου και ευρώ – γιεν, μέσες τιμές περιόδου 2002 – 2011

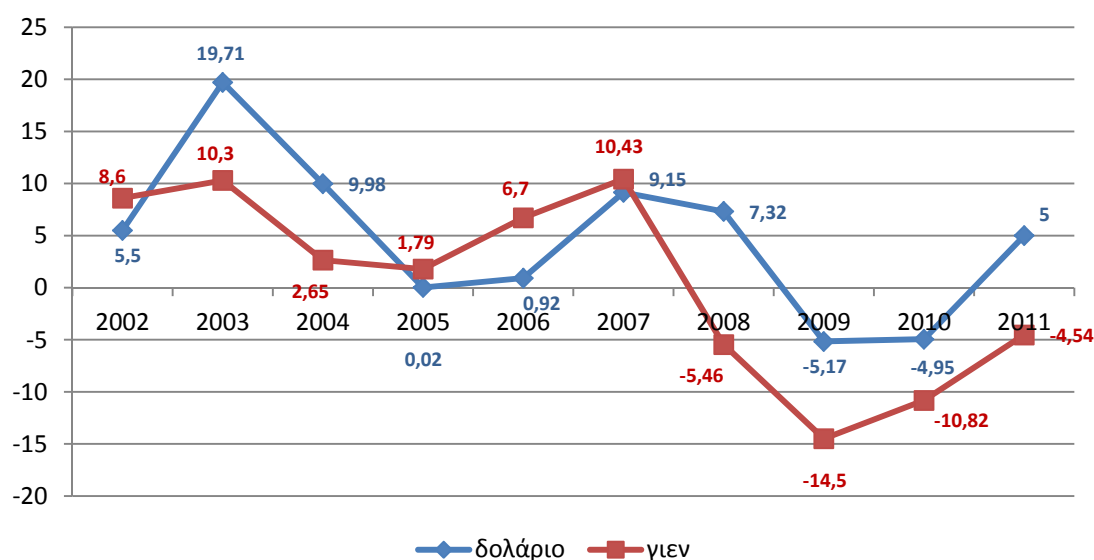
Το ευρώ σε σχέση με το δολάριο, για την περίοδο που μελετάμε, ξεπέρασε πολλές φορές την ισοτιμία 1:1 με αποκορύφωμα την ανατίμηση το 2008 όπου η συναλλαγματική ισοτιμία ήταν ίση με $S = 1,4708$ \$ ανά €. Η μικρότερη ισοτιμία διαμορφώθηκε το 2002 στο έτος εισαγωγής δηλαδή και αντιστοιχούσε σε $S = 0,9448$ \$ ανά € ήταν και η μοναδική χρονιά που η ισοτιμία ήταν μικρότερη της μονάδας. Ένας από τους λόγους συνεχής υποτίμησης του δολαρίου έναντι του ευρώ ήταν το επίμονο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ενώ η υποτίμηση του

ευρώ προερχόταν από την ισχυρότερη μακροοικονομική ανάκαμψη στις ΗΠΑ από ότι στη ζώνη του ευρώ. Στις μέρες μας το δολάριο συνεχίζει να θεωρείται το ισχυρότερο νόμισμα στον κόσμο αν και πλέον αμφισβητείται ανοιχτά η κυριαρχία του από το ευρώ.

Η οικονομική πολιτική που ακολουθεί το γιέν διαφέρει κατά πολύ από τα προηγούμενα νομίσματα. Λόγω του ότι η κύρια πηγή εσόδων της χώρας βασίζεται στις εξαγωγές οι Ιαπωνικές αρχές κρατούν το νόμισμα τους υποτιμημένο έτσι ώστε να είναι ανταγωνιστικό. Με αυτά τα δεδομένα το ευρώ πραγματοποιούσε συνεχείς ανατιμήσεις σε σχέση με το γιέν μέχρι το 2007 όπου έφτασε και στο αποκορύφωμα με συναλλαγματική ισοτιμία $S = 161,25 \text{ ¥ ανά €}$ Το υπόλοιπο διάστημα το ευρώ είχε υπέστη συνεχείς υποτιμήσεις και το 2011 η συναλλαγματική ισοτιμία ήταν ίση με $110,96 \text{ ¥ ανά €}$

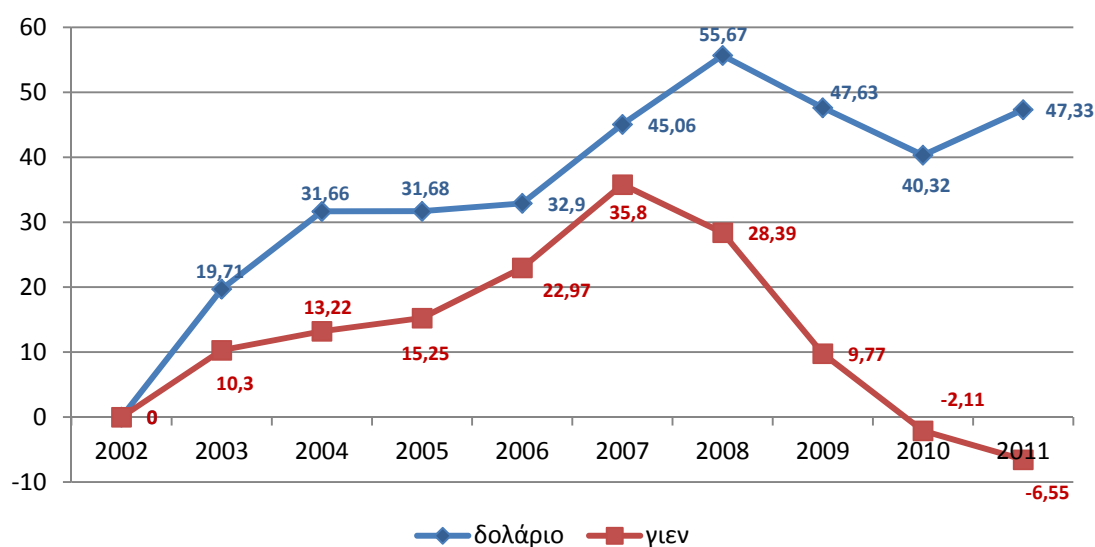
Μερικοί απ τους παράγοντες που οδηγούν στην ανατίμηση του ευρώ έναντι του γιέν είναι

- Η αβεβαιότητα για τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης στις κυριότερες αγορές προορισμού των ιαπωνικών εξαγωγών και
- Η μεγάλη διαφορά των επιτοκίων των ιαπωνικών τίτλων σε σχέση με άλλες σημαντικές οικονομίες.

Διάγραμμα 48: Ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου και ευρώ – γιεν, 2002 - 2011
μεταβολή % από το προηγούμενο έτος

Όσον αναφορά στις μεταβολές σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η μεγαλύτερη θετική μεταβολή του ευρώ σε σχέση με το δολάριο πραγματοποιήθηκε το 2003 και ήταν της τάξεως 19,71%. Το 2009 η ποσοστιαία μεταβολή άλλαξε πρόσημο σε αρνητικό για δυο διαδοχικές υποτιμήσεις της τάξεως του -5,17% και -4,95% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παρόμοια πορεία ακολούθησε το ευρώ σε σχέση με το γιέν με μεγαλύτερη θετική μεταβολή το 2007 της τάξεως του 10,43% και για το επόμενο διάστημα είχαμε δύο διαδοχικές υποτιμήσεις της τάξεως του -5,46% και -14,5%. Τα τελευταία δύο χρόνια τα ποσοστά μεταβολής αυξήθηκαν διατηρώντας όμως το αρνητικό πρόσημο και αντιστοιχούσαν σε -10,82% και -4,54% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 49: Ισοτιμίες ευρώ – δολαρίου και ευρώ – γιέν, 2002 - 2011 μεταβολή % από το έτος 2002.

Μέχρι το 2007 η ποσοστιαίες μεταβολές ευρώ – δολαρίου και ευρώ – γιέν από το 2002 ακολούθησαν παρόμοια ανοδική πορεία. Από εκεί και πέρα το ευρώ σε σχέση με το δολάριο συνέχισε να ανατιμάται μέχρι το 2008 στη συνέχεια ακολούθησαν δύο διαδοχικές υποτιμήσεις και το 2011 το ευρώ ανέκαμψε και πάλι. Ενώ η ποσοστιαία μεταβολή του ευρώ σε σχέση με το γιέν ακλούθησε σταδιακή καθοδική πορεία μέχρι τέλος του 2011.

- * Σημειώνεται ότι για το διάστημα που μελετήσαμε η ισοτιμία του ευρώ σε σχέση με αλλά νομίσματα βρισκόταν στα υψηλότερα επίπεδα της. Μετά τα γεγονότα που συνέβησαν τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχει χαθεί η εμπιστοσύνη στο νόμισμα, οι απόψεις δίστανται για την ύπαρξη ή μη του ευρώ ως εθνικό νόμισμα. Πολλοί μιλούν για κακή διαχείριση του νομίσματος και ίσως η Ελλάδα σαν χώρα δεν ήταν έτοιμη να υιοθετήσει ένα τόσο ισχυρό νόμισμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

1. Gerdesmeier Dieter, *Σταθερότητα των τιμών: γιατί είναι σημαντική για σένα; Βιβλίο του καθηγητή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα 2007.*
2. Mankiw N. Gregory, *Μακροοικονομική Θεωρία Α' τόμος*, Gutenberg Αθήνα 4η αναθεωρημένη έκδοση, Απρίλιος 2002 (1η έκδοση, 1998)
3. Ειρήνη Βλαχάκη, Σαράντης Καλυβίτης, *Διεθνής Νομισματική και Μακροοικονομική Ανοιχτής Οικονομίας*, Εκδ. Gutenberg, 2011.
4. Σαρτζετάκης Ευτύχιος, *Εισαγωγή στην Μακροοικονομική, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2013
5. Λιανός Θεόδωρος, Παπαβασιλείου Αντώνιος, Χατζηανδρέου Ανδρέας, *Αρχές Οικονομικής Θεωρίας*, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα 2009.

Ηλεκτρονικές πηγές:

6. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο - Ελληνικός Πολιτισμός, <http://eapilektoi.blogspot.gr/2011/03/20.html>
7. Στακραέλι Δίκτυο Αχαϊκής Αλληλέγγυας Οικονομίας, <http://www.stakraeli.gr/>
8. Ευρετήριο Οικονομικών Ορών, <http://www.euretirio.com/search/label/>
9. <http://toxrima.weebly.com/index.html>
10. Οικονομικές και Χρηματοοικονομικές Υποθέσεις, http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/world/index_el.htm
11. Τράπεζα της Ελλάδος, <http://www.bankofgreece.gr>
12. European Central Bank, <http://www.ecb.int>
13. Ευρωπαϊκή Ένωση, <http://europa.eu.htm> - <http://www.lib.teipat.gr>
14. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο - Ελληνικός Πολιτισμός, <http://eapilektoi.blogspot.gr/>
15. Δημοσιεύσεις Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Publications/ekt.aspx?Filter_By=7
16. <http://www.sansimera.gr/articles/161#ixzz2uwK91DIG>
17. <http://tvxs.gr/news/>
18. Δημοσιεύσεις Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Publications/ekt.aspx?Filter_by=7&Year=2002